
INTERNATIONAL-TRADITIONAL AND LOCAL VALUES SYMPOSIUM
UGYÖDES
ULUSLARARASI-GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU
BİLDİRİ KİTABI
ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU
INTERNATIONAL TRADITIONAL AND LOCAL VALUES SYMPOSIUM
EDİTÖR: DOÇ. DR. MEHMET ALİ EROĞLU
26-28 EKİM 2018
26-28 OCTOBER 2018
PROCEEDINGS BOOK

KAPAK VE SAYFA TASARIMI
Selahattin DOĞAN

FOTOĞRAFİK DÜZENLEME
Selahattin DOĞAN

ETKİNLİK TÜRÜ
Uuslararası Bildiri Kitabı

SÖZLÜ BİLDİRİ SAYISI
91

ISBN
978-605-66000-4-3

İLETİŞİM
ugyodesempozyum@gmail.com

YAYIN TARİHİ
25 ARALIK 2018

BASKI
E-KİTAP

Sempozyum katılımcılarına Bildiri yazım kuralları gönderilmiştir fakat bazı katılımcılar belirtilen formata göre yazım kurallarını dikkate almadıkları görülmektedir.Bu bildirilerde talep edilenmiş olup eksik yada formata uygun olmayan bildirilerin tüm hukuki ve teknik sorumlulukları katılımcılara aittir.

Bu kitap, sahibinin izni olmaksızın, kataloğun tümünü ve ya bir kısmının elektronik, mekanik ya da fotokopi ile çoğaltılması ve dağıtımı yapılamaz ve katalogta yer alan **metinler, eserler** ve **kaynaklar** sanatçılara aittir.Herhangi bir hukuki sorumluluktan katılımcılar sorumludur.

Bu Etkinlik **AFYONKARAHİSAR SANDIKLI BELEDİYESİ** ev sahipliğinde yapılmıştır.

5. ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU / KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ

(26-28 Ekim 2018 Afyonkarahisar/Sandıklı)

SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ ONURSAL BAŞKANI

Prof. Dr. Mustafa Ünal (Akdeniz Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Mustafa SOLAK (Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü)

SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ DÖNEM BAŞKANI

Mustafa Çöl
(Sandıklı Belediye Başkanı)

SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ BAŞKANI

Doç. Mehmet Ali EROĞLU
(Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölümü Öğr. Üyesi)

ONUR KONUKLARI

Prof. Dr. Veysel EROĞLU (Orman ve Su İşleri Eski Bakanı)
Prof. Dr. Selçuk AKÇAY (Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı)
Prof. Dr. Osman ERAVŞAR (Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dekanı)

SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ GENEL KOORDİNATÖRLERİ

(Sempozyum- Sergi- Workshop -Panel)
Doç. Mehmet Ali EROĞLU (Akdeniz Üniversitesi)
Doç. KAYA ÜÇER (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi FATİH USLU (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi KORAY GÜRPINAR (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Öğr. Gör. Dr. RAMAZAN ERDEM (Akdeniz Üniversitesi)
Mehmet TANIT (Afyonkarahisar İl Kültür ve Turizm Müdür Vekili)

SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİNİ DESTEKLEYEN FAKÜLTELER VE KURUMLAR

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi GSF Gel. Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Selçuk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Akdeniz Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Karatay Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Necmettin Erbakan Güzel Sanatlar Fakültesi Üniversitesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Neşet Ertaş GSF Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Hacı Bayram Veli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Kastamonu Üniversitesi Güzel Sanatlar ve Tasarım Fakültesi Gel. Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Akdeniz Üniversitesi Yörük Kültürü Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü
Afyon Kocatepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Geleneksel Türk Sanatları Bölüm Başkanlığı
Afyon Kocatepe Üniversitesi Sandıklı MYO Müdürlüğü
Sandıklı Esnaf Sanatkârlar Odası
Sandıklı Ticaret ve Sanayi Odası
Sandıklı Tanıtım Platformu
Sandıklı İlçesi Kültür Varlıklarını Koruma ve Yaşatma Derneği
Sandıklı Folklor ve Tarih Derneği
Sandıklı Thermal Park Resort Spa & Convention Center
May Thermal Resort Spa
Sandıklı Gürses Termal Otel
Sandıklı Belediye Başkanlığı
Antalya Sandıklı Kültür ve Dayanışma Derneği
Afyon Kocatepe Üniversitesi Sandıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokul Müdürlüğü
Akdeniz Üniversitesi Serik MYO Müdürlüğü
Afyonkarahisar İl Kültür Ve Turizm Müdürlüğü

SERGİ KÜRATÖRÜ

Doç. Mehmet Ali EROĞLU
(Akdeniz Üniversitesi)

ETKİNLİK ORGANİZASYON VE YÜRÜTME KOORDİNASYON

Mustafa ÇÖL (Sandıklı Belediye Başkanı)
Prof.Dr. Bayram TURGUT(Afyon Kocatepe Üniversitesi Sandıklı Uygulamalı Bilimler Yüksekokul Müdürlüğü)
Doç. Mehmet Ali EROĞLU (Akdeniz Üniversitesi Öğr. Üyesi)
Dr. Öğr. Üyesi Koray GÜRPINAR (Sandıklı MYO Müdürü)
İmdat Hasan KAŞDAŞ (Sandıklı Bel. Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü)
Büşra YILMAZ (İletişim)
Selahattin DOĞAN (Grafik Tasarım)

DAVETLİ YABANCI ÜLKELER

1.*Moldova
2.*Gürcistan
3*Çin
4.*Kırgızistan
5.*İran
6.*Ukrayna
7.*Rusya
8.*İtalya
9.*Polonya
10.*Kazakistan
11.*Azerbaycan
12.*Yunanistan
13.*Bulgaristan
14.*Ürdün
15.*Almanya
16.*Pakistan
17.*Letonya
18.*Macaristan
19.*Kıbrıs

SEMPOZYUM YÜRÜTME KURULU

Doç. Mehmet Ali EROĞLU (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Öznur AYDIN (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Koray GÜRPINAR (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Şeyda ALGAÇ (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Ebru ATEŞOK (Kırıkkale Üniversitesi)
Öğr. Gör. Ebru Z. KESKİN (Kırıkkale Üniversitesi)
Öğr. Gör. Murat ULAŞ (İnönü Üniversitesi)
Öğr. Gör. Yunus YILAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Öğr. Gör. Mustafa YETER (Afyon Kocatepe Üniversitesi)

SERGİ VE WORKSHOP YÜRÜTME KURULU

Dr. Öğr. Üyesi Sena COŞKUN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Menekşe Suzan TEKER (Akdeniz Üniversitesi)
Öğr. Gör. Züleyha ZOR (Akdeniz Üniversitesi)
Öğr. Gör. Fatma ÖZDEMİR (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Öğr. Gör. Ayşegül ARICAN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Öğr. Gör. Nursel ÇİTİL (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Öğr. Gör. Emrah BOZKURT (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Arş. Gör. Ahsen GÜNBULUT (Akdeniz Üniversitesi)
Arş. Gör. Atilla Yusuf TURGUT (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Arş. Gör. Elif Şeyma KILIÇ (Karatay Üniversitesi)
Betül YAĞIZ
Büşra YILMAZ
Selahattin DOĞAN
Kader ÜNLÜ

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Necdet HACIOĞLU (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. İhsan BULUT (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdullah SOYKAN (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Aysen SOYSALDI (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Cengiz ŞENGÜL (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Fadıl SÖZEN (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Feriha AKPINARLI (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Nesrin ÖNLÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. İsa ELİRİ (Kırıkkale Üniversitesi)
Prof. Oya SİPAHİOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Elvan ÖZKAVRUK ADANIR (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Dr. Necati DEMİR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Canan DELİDUMAN (Karatay Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa TALAS (Ömer Halis Demir Üniversitesi)
Doç. Kaya ÜÇER (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Doç. Münevver ÜÇER (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Doç. Mehmet Ali EROĞLU (Akdeniz Üniversitesi)

SERGİ VE WORKSHOP DÜZENLEME VE DEĞERLENDİRME KURULU

Doç. Dr. Banu Hatice GÜRCÜM (Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Hacer Nurgül BEGİÇ (Çankırı Karatekin Üniversitesi)
Doç. Rengin OYMAN (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Doç. Fatma Nur BAŞARAN (Gazi Üniversitesi)
Doç. Yusuf KEŞ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Doç. Serkan İLDEN (Kastamonu Üniversitesi)
Doç. Sedef ACAR (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Doç. Ruhi KONAK (Kastamonu Üniversitesi)
Doç. Ömer ZAİMOĞLU (Akdeniz Üniversitesi)
Doç. Zuhal TÜRKTAŞ (Selçuk Üniversitesi)
Doç. Uğur ATAN (Selçuk Üniversitesi)
Doç. Dr. Esma İGÜS (Mimar Sinan Üniversitesi)
Doç. Dr. Oğuz YURTTADUR(Selçuk Üniversitesi)
Doç. Münevver Üçer (Mimar Sinan Üniversitesi)
Doç. Mehmet Ali EROĞLU (Akdeniz Üniversitesi)
Doç. Aydın ZOR (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Ali Fuat BAYSAL (Necmettin Erbakan Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Sibel HATTAP (Mimar Sinan Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin ÖKSÜZ (Karatay Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet SAĞ (Akdeniz Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin GÜNDÜZ (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GENÇ (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Yusuf BİLEN (Süleyman Demirel Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Mine Ülkü KIVRAK (Necmettin Erbakan Üniversitesi)

BİLİM VE SANAT KURULU

Prof.Dr. Fatih BAŞBUĞ (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet ŞİRZAT (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet ATAN (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Dr. Meliha YILMAZ (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Alev ÇAKMAKOĞLU KURU (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdullah SOYKAN (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Zeki NACAKCI (Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa ARLI (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Necati DEMİR (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Sibel ARIK (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Pınar GÖKLÜBERK (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Dr. Mediha GÜLER (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Alaattin CANBAY (18 Mart Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet ALKAN (Selçuk Üniversitesi)
Prof.Dr. Seyfettin RIZASOY(Azerbaycan Milli Bilimler Akademisi Folklör Enstitüsü
Prof.Dr.Kadir Güldiken (Yakındoğu Üniversitesi)
Prof.Dr.İrfan Morina (Priştina Devlet Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet TAŞGIN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Aydın UĞURLU (Fatih Sultan Üniversitesi)
Prof. Dr. Necdet HACIOĞLU (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Orhan ÖZÇATALBAŞ (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Sema ETİKAN (Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Dr. Remzi DURAN (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Faruk TAŞKALE (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi)
Prof. Elvan ÖZKAVRUK ADANIR (Ekonomi Üniversitesi)
Prof. Rüçhan ŞAHİNOĞLU ALTINEL (Marmara Üniversitesi)
Prof. Nuray Ayhan YILMAZ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Oya SİPAHİOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi)

Prof. Feriha AKPINARLI (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Aysen SOYSALDI (Hacı Bayram Veli Üniversitesi)
Prof. Didem ATİŞ (Sakarya Üniversitesi)
Prof. Filiz Nurhan ÖLMEZ (Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Hüseyin ELMAS (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Alaybey KARAOĞLU (Çankırı Karatekin Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet ATAN (Yıldız Teknik Üniversitesi)
Prof. Nesrin ÖNLÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Prof. Dr. Siyavush DADASH (İnce Sanatlar Akademisi - AZERBAYCAN)
Prof. Dr. Demur JALAGONIA (Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi)
Prof. Dr. Nino SILAGADZE (Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi)
Prof. Dr. Vladimer ASATIANI (Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi)
Prof. Zoram YASİN (Xinjiang Arts Institute / ÇİN)
Prof. Yimingjiang ABUDUREYİMU (Xinjiang Arts Institute / ÇİN)
Prof. Levan SILAGADZE Görsel Sanatlar Enstitüsü Başkanı (Tiflis - GÜRCİSTAN)
Prof. Lela GELEİSHVİLİ (Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi)
Prof. Ana SHANSHIASHVILI (Ivane Javakhishvili Tiflis Devlet Üniversitesi)
Doç. Dr. Anatolii MOMRYK (Ukrayna Milli Bilimler Akademisi - UKRAYNA)
Dr.Öğr.Üyesi Menekşe Suzan TEKER (Akdeniz Üniversitesi)
Öğr.Gör. Mine YILDIRAN (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Mariyam YEZİYEVA (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Kezban SÖNMEZ (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Nurhan ÖZKAN (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Johannis Tsoumas (University of West Atica)
Atilla CAN (Unesco Ödüllü Ebru Sanatçısı)

MÜZİK DİNLETİLERİ VE KONSERLER

Öğr.Gör.Cenk ŞAHİN(Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Dr.Öğr. Üyesi Mehmet Erhan YİĞİTER(Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Satı DOĞANYİĞİT(Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)
Öğr.Gör.Sinan TÜFEKÇİ (Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi)

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ GÜZEL SANATLAR FAKÜLTESİ MODA VE TEKSTİL TASARIMI BÖLÜMÜ ÖĞRETİM ELEMANLARI DEFİLESİ (DEFİLE DÜZENLEME KURULU)

Dr.Öğr.Üyesi Menekşe Suzan TEKER (Akdeniz Üniversitesi)
Öğr.Gör. Mine YILDIRAN (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Mariyam YEZİYEVA (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Kezban SÖNMEZ (Akdeniz Üniversitesi)
Dr.Öğr.Üyesi Nurhan ÖZKAN (Akdeniz Üniversitesi)

AHŞAP KALIP BASKI GÖSTERİSİ
Dr.Öğr.Üyesi Öznur AYDIN

HAT SANATI
Dr.Öğr.Üyesi Yusuf BİLEN

MİNYATÜR SANATI
Gülçin ANMAÇ

BATİK
MİNE AYDOĞAN

KEÇE KIYAFET DEFILESI
Emine KESKİN

EBRU GÖSTERİSİ
Atilla CAN

İNDİGO BATİK
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa GENÇ

DOĞAL BOYA
Berrin ÇAMUR

KEÇE WORKSHOP
Mükerrem TURHAN

5. ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU/ KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ
26 EKİM 2018 CUMA

SALON TOROS 1

Oturum Başkanları PROF. DR. MUSTAFA TALAS- DOÇ. DR. AYDIN ZOR

17.30-17.45 Öğr. Gör. Musa Karaçor-Öğr. Gör. Faruk Gökçe- Öğr. Gör. Yusuf Gökçe-Gastronomi Turizminin Değer Yaratıcı Etkisi: Uşak Tarhanası Örneği

17.45-18.00 Prof. Dr. İskender Işık-Arş. Gör. Gökhan Akça-Kütahya Çini Sanatında Form Tasarımının Tarihsel Gelişimi

18.00-18.15 Öğr. Gör. Sultan Yıldırır-Matrakçı Nasuh'un Beyan-I Menazil Sefernamesi Tasvirleri Üzerinden Osmanlı Şehir Plancılığı

18.15-18.30 Dr. Öğr. Üyesi Şeyda Algaç-Batılılaşma Döneminde Afyonkarahisar' Daki Dini Mekanlarda Kullanılan Kutsal Kent- Yöre Ve Yapı Tasvirleri

18.30-18.45 Sevgi Bayat- Geçmişten Günümüze Ayna Tutan Eğitim Kurumu Köy Enstitülerinde Kültür Ve Sanat

18.45-19.00 Değerlendirme

SALON TOROS 2

Oturum Başkanları: DOÇ. SERKAN BERTAN-DR. ETHEM BAYMAK

17.30-17.45 Ghadir Golkarian - İran Türkleri Arasında Yaygın olan Tütsü ve yahut Buhur Geleneği

17.45-18.00 Aytbübü Badahşanova – Scrapbooking Tekniği Etkisi ile Yeniden Üretilen 'Cengiz Aytmatov' Eserleri için Grafik İllustrasyonlar

18.00-18.15 Ali Şamil Hüseyinoğlu - Halaylarda (Yallılarda) Geleneksellik ve Yöresellik

18.15-18.30 Dr. Ethem Baymak - Çağdaş Kosova Türk Ressamları

18.30-18.45 Yrd. Doç. Dr. Yurdal Cihangir - Geleneksel Kıbrıs Türk Mutfağında Yer Alan Yaban (Ova) Otları Yemeklerinin Kültürel Bir Değerlendirilmesi

18.45-19.00 Değerlendirme

SALON BİLGİ 1

Oturum Başkanları: PROF. DR. LELA GELEİSHVİLİ- Öğr. Gör. Dr. RAMAZAN ERDEM-

17.30-17.45 Vineta Groza - Mosaic, Interpretations of its Classic Heritage in Latvian Art

17.45-18.00 Gabriele Schaffartzik - "Turquerie –Turkish Fashion" – The European Interest in the Culture of the Ottomans

18.00-18.15 Burul Mambetova – Geleneksel El Sanatında Yünün Kulanımı ve Önemi

18.15-18.30 Niamat Ali – Handwoven Organic Cotton Dresses, Hand Painted Silk and Chiffon Sarees Collection

18.30-18.45 Öğr. Gör. Dr. Ramazan Erdem- Doç. Mehmet Ali Eroğlu- Some Specific Motives Used on Anatolian Rugs and Carpets

18.45-19.00 Değerlendirme (Final Discussion)

SALON BİLGİ 2

Oturum Başkanları: PROF. DR. AYSEN SOYSALDI-
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ KORAY GÜRPINAR

17.30-17.45 Öğr. Gör. Dr. Meral Özomay, Mehmet Akalın- Ayancık Ketenin Altınotu Bitkisiyle Boyanmasında Uygun Mordan Seçiminin Gri İlişkisel Analiz Yöntemine Göre Belirlenmesi

17.45-18.00 Dilek Yurt-19. Yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu Kumaş Sanatında Askı Çelenk (Girland) Motifli Kumaşlar

18.00-18.15 Dr. Öğr. Üyesi Ebru Ateşok - Çömlek Çamuru Dekorlamada Linol Baskı Tekniği

18.15-18.30 Öğr. Gör. Emine Esirgenler - Kıvratma Bezi Konya Göyneklerinin Malzeme, Kalıp Ve Süsleme Özellikleri Açısından İncelenmesi

18.30-18.45 Öğr. Grv. Murat Ulaş-Öğr. Grv. Naci Bulur-Öğr. Grv. Aslı Ümran Ulaş- Malatya Bervanik Baskıcılığı

18.45-19.00 Değerlendirme

SALON MOTİF 1

Oturum Başkanları: PROF. DR. OYA SİPAHİOĞLU- DR. ÖĞR. ÜYESİ SATI DOĞANYİĞİT

17.30-17.45	Ceylan Kılıç- Karadere Kırsal Mahallesi (Burhaniye-Balıkesir) Ve Yaylalarında Evlenme Gelenek Ve Görenekleri
17.45-18.00	Öğr. Gör. Dr. Funda Yorulmaz- Yöresel Herkime Evlerinin Kültürel Miras Olarak Sosyolojik Açıdan Değerlendirilmesi
18.00-18.15	Öğr. Gör. Mehmet Akif Çakırer-Sandıklı Temalı Tezlerin Bibliyometrik Analizi
18.15-18.30	Öğr. Gör. Eda Demir Tosunoğlu-Lale Motifinin İznik Çini Sanatına Yansıması
18.30-18.45	Arş. Gör Asilhan Semih Mutlu, Arş. Gör. Mehmet Boyraz- Hülya Mutlu-Yöresel Ve Geleneksel Etkinliklerin Duyurulmasında Web Sitelerinin Kullanımı: Visitafyon.Org Örneği
18.45-19.00	Değerlendirme

SALON MOTİF 2

Oturum Başkanları: PROF. DR. RECEP KARADAĞ- DR. ÖĞR. ÜYESİ NURHAN ÖZKAN

17.30-17.45	Ali Özeski- Sandıklı'da Ramazan Davulcusu Gelenekleri
17.45-18.00	Arş. Gör. Mehmet Boyraz-Turizm Kongrelerinde Yer Alan Coğrafi İşaretlerle İlgili Bildirilerin İncelenmesi
18.00-18.15	Dr. Öğr. Üyesi Hümeyra Töre Başat- Doç. Dr. Mustafa Sandıkçı- Doç. Dr. Sabri Çelik- Kültürel Miras Kapsamında Tarihi Camilerin İnanç Turizmine Kazandırılması
18.15-18.30	Hüseyin Hüsrevoğlu- Tarih Boyunca Sandıklı'ya Göçler (Cezayir örneği)
18.30-18.45	Doç. Dr. Hüseyin Koçak- Cevdet Akkaya Sandıklı Alevi Köylerinin Sosyo-Kültürel Yapısı Üzerine Bir Değerlendirme
18.45-19.00	Değerlendirme

SALON MOTİF 3

Oturum Başkanları: PROF. DR. İSA ELİRİ- DOÇ DR. ZUHAL TÜRKTAŞ

17.30-17.45	Öğr. Gör. Orhan Altuğ- Osmaneli Rüstem Paşa Camii'nde Hat Sanatı
17.45-18.00	Öğr. Gör. Zülbiye Sevgili Polat- Tire Necip Paşa Kütüphanesi'ndeki Yazma Eserlerin Cildlerinin Tanıtımı
18.00-18.15	Doc. Öğr. Üyesi Mine Can-Kocaeli İli Gebze İlçesi Pelitli Köyünde Bulunan Bir Grup Peşkirin İncelenmesi
18.15-18.30	Öğr. Gör. Asuman Soylu- Nuri İyem'in Eserlerindeki Kadın Figürünün İncelenmesi
18.30-18.45	Öğr. Gör. Asuman Soylu- Mihri Müşfik Hanım'ın Çağdaş Türk Resim Sanatına Etkileri
18.45-19.00	Değerlendirme

5. ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU/ KÜLTÜR ETKİNLİKLERİ
27 EKİM 2018 CUMARTESİ

SALON TOROS 1 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: DOÇ DR. OLGA RADOVA-Öğr. Gör. Dr. RAMAZAN ERDEM

09:00-09:15 Adnan Žiško- Significance of the Museum "Alija Izetbegović"

09:15-09:30 Dr. Johannis Tsoumas - Medievalism In The Arts And Crafts Ceramic Tiles Decoration

09:30-09:45 Dr. Georgia Cheirchanteri- The Value of the Handmade Jewelry Compared to the Industrialized one, Today

09:45-10:00 Prof. Katarina Dordevic- Transfiguration II" Cycle Of Paintings And Objects

10:00-10:15 Lela Geleishvili- The Aims Of Teaching Painting And Modern Challenges

10:15-10:30 Değerlendirme (Final Discussion)

SALON TOROS 1 (2.OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. SEYFEDDİN RZASOY- ÖĞR. GÖR. DR RAMAZAN ERDEM

10:30-10:45 Dr. Safa Garayev- Azerbaycan Sahasi Fikralarinin Psikososyal Açidan Değerlendirilmesi

10:45-11:00 Dr. Hikmet Guliyev Azerbaycan Atasözlerinin İnternet Ortamında Değişim Süreci: Parodik Yorumlama

11:00-11:15 Prof. Dr. Seyfeddin Rzasoy – Göyçe Aşık Ortamının Tarihi ve Çağdaş Trajedik Taleyi

11:15-11:30 Tamás Kiss - Nádudvar Halk El Sanatları Meslek Lisesi Ve Koleji

11:30-11:45 Doç. Dr. Olga Radova-"Gagauz Türklerinin Ve Diğer EtnoslarınBalkan Yarımadası'ndan Besarabya'yaGöçleri Ve Bucak'taki, Yerli Gagauzlarınİçinde Yerlşimleri Ve Nüfüs Sayıları (XVIII. Yüzyılın Sonu - XIX. Yüzyılın İlk Çereği)"

11:45-12:00 Değerlendirme

SALON TOROS 2 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. NESRİN ÖNLÜ- DOÇ. DR. MERAL AKAN

09:00-09:15 Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Susuz- Dr. Öğr. Üyesi Mahmut Sami ÖZTÜRK-Pazırık Kurganlarının Türk Resim Sanatı Açısından Önemi"

09:15-09:30 Prof. Dr. Abdullah Soykan- Kültürel Çeşitliliğin Arşivlenmesi Ve Korunmasında Coğrafi İşaretlerin Rolü Ve Önemi

09:30-09:45 Dr. Ragsana Hasanova, Öğr. Gör. Dr. Meral Özomay, Öğr. Gör. Abdulkadir Pars -Müze Eserleri Yüzey Temizleme Çalışmaları Ve Bir Uygulama

09:45-10:00 Dr. Öğretim Üyesi Habibe Kahvecioğlu Sarı- Afyonkarahisar İli Geleneksel Kadın İç Giysileri

10:00-10:15 Doç. Dr. Serkan Bertan-Yöresel Gastronomik Değerlere Yönelik Tutumlar

10:15-10:30 Değerlendirme

SALON TOROS 2 (2. OTURUM)

Oturum Başkanları: DOÇ. MÜNEVVER ÜÇER - DR. ÖĞR. ÜYESİ FATİH USLU

10:30-10:45 Ahmet Metin Tunca- Sigrafitto Sanatı

10:45-11:00 Cihan Baykara- Kültür ve Sanat Değerlerimizin Fikri Ve Sınai Mülkiyet Hakları

11:00-11:15 Elif Bilgen- Erol Akyavaş'ın Resim Sanatındaki Geleneksel Yaklaşımlar

11:15-11:30 Dr. Şeref Tüzemen-Sanatsal Faaliyetlerde İş Güvenliği

11:30-11:45 Öğr. Gör. Ebru Keskin-Grafik Tasarım Eğitiminde Tasarım Ve Teknoloji İlişkisi

11:45-12:00 Değerlendirme

SALON BİLGİ 1 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. BANU GÜRCÜM- DOÇ DR. ÖZLEM ATALAN

09:00-09:15	Melek Yavuz-Sandıklı Yemek Kültürü
09:15-09:30	Arş. Gör. Mehmet Boyraz- Ömer Alper Güvenen-Afyonkarahisar'da Eski Bir Gelenek: Keçecilik
09:30-09:45	Doç. Dr. Özlem Atalan-Kentsel Kimliğin Sürdürülebilirliği Ve Yöresel Mimari Öğelerin Önemi
09:45-10:00	Öğr. Gör. Abdulkadir Pars, Öğr. Gör. Dr. Meral Özomay, Mehmet Akalın- Şuhut Yöresel Dokuma Kumaşların Karekterizasyonu Ve Performans Testlerinin İncelenmesi
10:00-10:15	Prof. Dr. Banu Gürcüm-Fatma Karakaş - Tekstil Tasarımında Kültürel Motiflerin Kullanılması: Konya Karatay Medresesi Müzesi Çini Koleksiyonu Örneği
10:15-10:30	Değerlendirme

SALON BİLGİ 1 (2. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. AYDIN UĞURLU- DOÇ. KAYA ÜÇER

10:30-10:45	Dr. Öğr. Üyesi Serap Yıldız İlden-Ahmet Burak Şimşek, Dr. Öğr. Üyesi Serap Yildiz Ilden Folklorik Bir Öge Olarak " Çankiri Ili Ve Ahi-Yâran Teşkilatlari "
10:45-11:00	Prof. Aydın Uğurlu- Geleneksel Sanatlar-Halk Sanatı-Folklor-Ulusal Sanat-Evrensel Sanatlar Kapsamında Güzel Kavramları
11:00-11:15	Öğr. Gör. Servet Senem Uğurlu-Çanakkale-Avunya Halılarında Yıldız Motifi
11:15-11:30	Hülya Arabacı- Anadolu Selçuklu Dönemi Cami Bezemelerinde Kullanılan Motiflerin Ev Tekstili Tasarımlarına Uygulanması
11:30-11:45	Doç. Dr. Meral Akan- Yöresel Dokuma Kültüründe İplik Renklendirmede Kimyasal Boya Kullanımı ve Bir Örnek Üzerinde Belgelenmesi
11:45-12:00	Değerlendirme

SALON BİLGİ 2 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. OYA SİPAHİOĞLU- DR. ÖĞR. ÜYESİ MUSTAFA GENÇ

09:00-09:15	Prof. Dr. Recep Karadağ-Geleneksel Tekstil Ürünlerinin Sürdürebilirliği
09:15-09:30	Doç. Dr. Zuhal Türktaş- Endüstri Ürünleri Tasarımı Eğitimi Alan Öğrencilerin Geleneksel Dokuma Teknikleri Bağlamında Tasarım Yaklaşımları
09:30-09:45	Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Genç-DOKUMA ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM
09:45-10:00	Dr. Öğr. Üyesi. Gülten Kurt- Mengen Geleneksel Çorap Ve Patik Örücülüğü
10:00-10:15	Dr. Öğr. Üyesi Öznur Aydın, Demet Selek- Geleneksel Tokat Yazma Desenlerinin İç Mekan Tasarımlarında Kullanılması
10:15-10:30	Değerlendirme

SALON BİLGİ 2 (2. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. NECDET HACIOĞLU- DOÇ. MEHMET ALİ EROĞLU

10:30-10:45	Öğr. Gör. Meliha Döğücü- Engelli Bireylerin Rehabilitasyonunda İş Ve Uğraşı Terapisi İle Geleneksel Türk El Sanatlarının Önemi
10:45-11:00	Öğr. Gör. Melike Okşak-Estetikten Sağlığa "Termoplastik Korse Tasarımı"
11:00-11:15	Doç. Mehmet Ali Eroğlu- ANADOLU DOKUMALARI VE NAVAJO DOKUMALARINDA KULLANILAN MOTİF (SEMBOL) BENZERLİKLERİ
11:15-11:30	Dr. Öğr. Üyesi Hikmet Serdar Mutlu- Kubadabad Saray Çinilerinde Kuş Figürleri
11:30-11:45	Mine Erdem-İnsan Figürlü Çini ve Seramikler
11:45-12:00	Değerlendirme

SALON MOTİF 1 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. NURGÜL KILINÇ- DR. ÖĞR. ÜYESİ EBRU ATEŞOK

09:00-09:15 Dr. Zafer Özomay, Öğr. Gör. Dr. Meral Özomay, Doç. Dr. Ahmet Akgül- Muğla Yeşilyurt Dokumalarında Isı Transferi İle Görüntü Oluşumunun İncelenmesi

09:15-09:30 Öğr. Gör. Nesrin Kaçar-Kazak Geleneksel Erkek Giysilerinin İncelenmesi

09:30-09:45 Dr. Öğr. Gör.Nurhan Özkan- Öğr.Gör Derya Çelik-Prof. Dr. Nurgül Kılınç- Geleneksel Giysilerden Üçeteğin Giyim Sanatları Açısından İncelenmesi

09:45-10:00 Doç. Mehmet Ali Eroğlu-Medine Karakuş-Sivas Yıldızeli İlçesi Yöresel Kadın Başlıkları ve Örtüleri

10:00-10:15 Dr. Öğr. Üyesi Mustafa Genç- Doç. Mehmet Ali Eroğlu-- Sarıkeçili Yörüklerinde Çul Ve Çuval

10:15-10:30 Değerlendirme

SALON MOTİF 1 (2. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. ABDULLAH SOYKAN-
DR. ÖĞR. ÜYESİ MENEKŞE SUZAN TEKER

10:30-10:45 Dr. Öğr. Ü. Fatih Uslu- Geleneksel Türk Yağli Güreşlerinde Bazi Önemli Imgeler

10:45-11:00 Dr. Öğr. Ü. Fatih Uslu- Kültürel Bir Değer Olarak Antalya Kaleiçi'nde Sosyal Değişim

11:00-11:15 Prof. Dr. Ramazan Gökbunar- Dr. Öğr. Ü. A. Ayben Çelik- Araş. Gör. Dr. Enis Yakut- Araş. Gör. Ebru Sürücü- Şehrin Cazibesini Güçlendirmeye Yönelik Stratejik Bir Araç Olarak Şehir Pazarlaması

11:15-11:30 Betül Yağız- Minyatür Desenli Eşarplar

11:30-11:45 Öğr. Gör. Seda Dilay-Karaman Taşkale Ören Yeri'nin Açık Hava Müzesi Olması Açısından İncelenmesi Ve Değerlendirilmesi

11:45-12:00 Değerlendirme

SALON MOTİF 2 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. EMİN ATASOY- YRD. DOÇ. GÜLTEN KURT

09:00-09:15 Mahabbat Tusupbaevna Dosova- Assessment Of The Natural-Resource Potential Of Agricultural Landscapes Of Pavlodar Region

09:15-09:30 Akjunus Abdullina Gafurovna- Geographical Basis of the Formation of Toponyms (on the example of Aktobe region)

09:30-09:45 Nazım Kabdrakhmankızı Kabdrakhmanova- Landscape And Geographical Studies Of The Upper Ertis Basin

09:45-10:00 Irina Balci- '' Rus Ressamlar ''

10:00-10:15

10:15-10:30 Değerlendirme

SALON MOTİF 2 (2. OTURUM)

Oturum Başkanları: DOÇ. ZUHAL TÜRKTAŞ- DR. ÖĞR. ÜYESİ ŞEYDA ALGAÇ

10:30-10:45 Prof. Dr. Faruk Taşkale- Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Gündüz- Esmâü'n- Nebî

10:45-11:00 Doç. Dr. Kaya Üçer- Batı Sanatı Etkisinde Değişen Türk Kalemişi Bezeme Programı

11:00-11:15 Doç. Dr. Münevver Üçer- Sultanların Tezhib Sanatına Etkileri

11:15-11:30 Öğr. Gör. Timur Bilir- Arts & Crafts Akımı Seramiklerinde İznik Çini Sanatı Etkileri

11:30-11:45 Arş. Gör. Atilla Yusuf Turgut- 19. Yüzyıl Osmanlı Tuğralarında Tezhip

11:45-12:00 Değerlendirme

SALON MOTİF 3 (1. OTURUM)

Oturum Başkanları: PROF. DR. GHADİR GOLKARİAN-DR. ÖĞR. ÜYESİ MİNE CAN

09:00-09:15 Sevgi Taşpınar-Xıx. Yüzyılda Sandıklı Kazasında Faaliyet Gösteren Bazı Esnaf Ve Zanaatkârlar

09:15-09:30 Seda Şenol-Turhan Hatice Valide Sultan Türbesi Malakari Bezemelerinin Restorasyon Çalışmaları

09:30-09:45 Doç. Dr. Kadir Özkaya- Öğr.Gör. Taner Dizel- Denizli Yöresinde Bulunan Tarihi Ahşap Camilerden Belenardıç Cami'nin Ahşap Yapılarının İncelenmesi

09:45-10:00 Dr. Öğr. Üyesi Satı Doğanyiğit-Öğr. Gör. Cenk Şahin-Dr. Öğr. Üyesi M.Erhan Yiğiter-Öğr. Gör. Sinan Tüfekci- Bağlama Yapımcılarının Bağlama Üretimine Yönelik Görüşleri

10:00-10:15 Dr. Öğr. Üyesi Satı Doğanyiğit-Öğr. Gör. Cenk Şahin-Dr. Öğr. Üyesi M.Erhan Yiğiter-Öğr. Gör. Sinan Tüfekci -İbrahim Özdemir Çalgı Koleksiyonunda Yer Alan Türk Halk Müziği Çalgıları İle İlgili Gözlemler

10:15-10:30 Değerlendirme

POSTER BİLDİRİLER

10:30-10:45 Elifnaz Üçer- Yüzyıl Duvar Resmi Üzerine Bir Restorasyon Çalışması, Valide Sultan

10:45-11:00 Betül Gündüz Demir- Bir Osmanlı Klasiği Delâilü'l- Hayrât

11:00-11:15

11:15-11:30

11:30-11:45

11:45-12:00 Değerlendirme

INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TRADITIONAL AND REGIONAL VALUES
UGYÖDES
ULUSLARARASI-GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU
5.
ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU /KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ DÖNEM BAŞKANI
Mustafa Çöl
(Sandıklı Belediye Başkanı)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ BAŞKANI
Doç. Mehmet Ali EROĞLU
(Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü)
AFYONKARAHİSAR/SANDIKLI
26-28 EKİM 2018

AFYONKARAHİSAR/SANDIKLI
2018 EKİM
INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TRADITIONAL AND REGIONAL VALUES
UGYÖDES
ULUSLARARASI-GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ ONURSAL BAŞKANLARI
Prof.Dr.Mustafa Ünal (Akdeniz Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Mustafa SOLAK (Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü)
5.
ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU /KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ
(INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TRADINATIONAL AND LOCAL VALUES)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ DÖNEM BAŞKANI
Mustafa Çöl
(Sandıklı Belediye Başkanı)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ BAŞKANI
Doç. Mehmet Ali EROĞLU
(Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü)

INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TRADITIONAL AND REGIONAL VALUES
UGYÖDES
ULUSLARARASI-GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU
5
ULUSLARARASI GELENEKSEL VE YÖRESEL DEĞERLER SEMPOZYUMU /KÜLTÜR SANAT ETKİNLİKLERİ
(INTERNATIONAL SYMPOSIUM OF TRADINATIONAL AND LOCAL VALUES)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ ONURSAL BAŞKANLARI
Prof.Dr.Mustafa Ünal
(Akdeniz Üniversitesi Rektörü)
Prof. Dr. Mustafa SOLAK
(Afyon Kocatepe Üniversitesi Rektörü)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ DÖNEM BAŞKANI
Mustafa Çöl
(Sandıklı Belediye Başkanı)
SEMPOZYUM VE SANAT ETKİNLİKLERİ BAŞKANI
Doç. Mehmet Ali EROĞLU
(Geleneksel Türk El Sanatları Bölümü)
AFYONKARAHİSAR/SANDIKLI 26-28 EKİM 2018

İÇİNDEKİLER

-KÜLTÜREL ÇEŞİTLİLİĞİN ARŞİVLENMESİ VE KORUNMASINDA COĞRAFİ İŞARETLERİN ROLÜ VE ÖNEMİ **19**
PROF. DR. ABDULLAH SOYKAN
-DİRECTOR OF MUSEUM "ALİJA IZETBEGOVİĆ" **27**
ADNAN ŽIŠKO,
-FOLKLORİK BİR ÖGE OLARAK " ÇANKIRI İLİ VE AHİ-YÂRAN TEŞKİLATLARI " **29**
AHMET BURAK ŞİMŞEK , DR. ÖĞR. ÜYESİ SERAP YILDIZ İLDEN
-GÜNÜMÜZDE SİGRAFİTTO TEKNİĞİ İLE YAPILAN ÇALIŞMALAR **42**
A. METİN TUNCA
-KAZAKİSTAN'DA ŞEHİRLEŞMENİN TOPONİMİK YANSIMALARI **50**
AKZHUNUS G. ABDULLİNA, PROF. DR. KUAT T. SAPAROV, PROF. DR. EMİN ATASOY
-RAMAZAN DAVULCULARI VE MANİLERİ **56**
ALİ ÖZESKİ
-HALAYLARDA (YALLILARDA) GELENEKSELLİK VE YÖRESELLİK **66**
ALİ ŞAMİL HÜSEYİNOĞLU
-YÖRESEL VE GELENEKSEL ETKİNLİKLERİN DUYURULMASINDA WEB SİTELERİNİN KULLANIMI: VİSİTAFYON.ORG ÖRNEĞİ **76**
ASİLHAN SEMİH MUTLU ,MEHMET BOYRAZ ,HÜLYA MUTLU
-NURİ İYEM'İN ESERLERİNDEKİ KADIN FİGÜRÜNÜN İNCELENMESİ **86**
ASUMAN SOYLU
-19.YÜZYIL OSMANLI TUĞRALARINDA TEZHİP **91**
ATİLLA YUSUF TURGUT
-GELENEKSEL SANATLAR-HALK SANATI-FOLKLOR-ULUSAL SANAT- EVRENSEL SANATLAR KAPSAMINDA GÜZEL KAVRAMI **101**
PROF. DR. AYDIN UĞURLU
-SCRAPBOOKİNG TEKNİĞİ ETKİSİ İLE YENİDEN ÜRETİLEN "CENGİZ AYTMATOV" ESERLERİ İÇİN GRAFİK İLLUSTRASYONLAR **110**
AYTBÜBÜ BADAHŞANOVA
-BİR KAZASKER MUSTAFA İZZET EFENDİ ŞAHESERİ DELÂ'İLÜ'L-HAYRÂT **117**
BETÜL GÜNDÜZ DEMİR
-ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОЕ ИСКУССТВО КЫРГЫЗОВ. ВОЙЛОК. ОТ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ПРОИЗВЕДЕНИЙ ДО ДЕТСКИХ ИГРУШЕК. **125**
BURUL MAMBETOVA
-KARADERE KIRSAL MAHALLESİ (BURHANİYE-BALIKESİR) VE YAYLALARINDA EVLENME GELENEK VE GÖRENEKLERİ **133**
CEYLAN KILIÇ
-KÜLTÜR VE SANAT DEĞERLERİMİZİN FİKRİ VE SINAİ MÜLKİYET HAKLARI **145**
CİHAN BAYKARA
-19. YÜZYIL OSMANLI İMPARATORLUĞU KUMAŞ SANATINDA ASKI ÇELENK (GİRLAND) MOTİFLİ KUMAŞLAR **153**
DİLEK YURT
-ÇÖMLEK ÇAMURU DEKORLAMADA LİNOL BASKI TEKNİĞİ **167**
DR. ÖĞR. ÜYESİ EBRU ATEŞOK
-GRAFİK TASARIM EĞİTİMİNDE TASARIM VE TEKNOLOJİ İLİŞKİSİ **177**
Z. EBRU KESKİN
-LALE MOTİFİNİN İZNİK ÇİNİ SANATINA YANSIMASI **182**
ÖĞR.GRV. EDA DEMİR TOSUNOĞLU
-EROL AKYAVAŞ'IN RESİM SANATINDAKİ GELENEKSEL YAKLAŞIMLAR **199**
ELİF BİLGEN
-VALİDE SULTAN ODASINDA DUVAR RESMİ RESTORASYON VE KONSERVASYON UYGULAMASI **211**
ELİF NAZ ÜÇER
-KIVRATMA BEZİ KONYA GÖYNEKLERİNİN MALZEME, KALIP VE SÜSLEME ÖZELLİKLERİ AÇISINDAN İNCELENMESİ **217**
ÖĞRT. GÖR. EMİNE ESİRGENLER
-ÇAĞDAŞ KOSOVA TÜRK RESSAMLARI **227**
DR. ETHEM BAYMAK
-GASTRONOMİ TURİZMİNİN DEĞER YARATICI ETKİSİ: UŞAK TARHANASI ÖRNEĞİ **245**
ÖĞR. GÖR. MUSA KARAÇOR ,ÖĞR. GÖR. FARUK GÖKÇE ,ÖĞR. GÖR. YUSUF GÖKÇE
-HAT VE TEZHİP SANATLARINDA ESMÂÜ'ÜN- NEBÎ **255**
PROF. DR. FARUK TAŞKALE,DR. GÖR. ÜYESİ HÜSEYİN GÜNDÜZ
-KÜLTÜREL BİR DEĞER OLARAK KALEİÇİNDE SOSYAL DEĞİŞİM **266**
DR.ÖĞR.ÜYESİ FATİH USLU
-TÜRK YAĞLI GÜREŞLERİNDE BAZI İMGELER **272**
DR.ÖĞR.ÜYESİ FATİH USLU

-YÖRESEL HERKİME EVLERİNİN KÜLTÜREL MİRAS OLARAK SOSYOLOJİK AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ **281**
ÖĞR. GÖR. DR. FUNDA YORULMAZ
-"TURQUERİE - TURKİSH FASHİON" THE EUROPEAN INTEREST İN THE CULTURE OF THE OTTOMANS **299**
GABRİELE SCHAFFARTZİK,
-THE VALUE OF THE HANDMADE JEWELRY COMPARED TO THE İNDUSTRİALİZED ONE, TODAY **308**
DR. GEORGİA CHEİRCHANTERİ
-İRAN TÜRKLERİ ARASINDA YAYGIN OLAN TÜTSÜ VE YAHUT BUHUR GELENEĞİ **319**
PROF. DR. GHADİR GOLKARİAN(KADİR GÜLDİKEN)
-KÜTAHYA ÇİNİ SANATINDA FORM TASARIMININ TARİHSEL GELİŞİMİ **334**
ARŞ. GRV. GÖKHAN AKCA, PROF. DR. İSKENDER IŞIK
-MENGEN GELENEKSEL ÇORAP VE PATİK ÖRÜCÜLÜĞÜ **348**
MENGEN TRADITIONAL SOCK AND BOOTY KNITTING
DR.ÖĞR.ÜYE.GÜLTEN KURT
-TEKSTİL TASARIMINDA KÜLTÜREL MOTİFLERİN KULLANILMASI: **354**
KONYA KARATAY MEDRESESİ MÜZESİ ÇİNİ KOLEKSİYONU ÖRNEĞİ
FATMA KARAKAŞ , PROF. DR. BANU HATİCE GÜRCÜM
-AFYONKARAHİSAR İLİ GELENEKSEL KADIN İÇ GİYSİLERİ **364**
DR.ÖĞR.ÜYESİ HABİBE KAHVECİOĞLU SARI , PROF.DR. YAHŞİ YAZICIOĞLU
-AZERBAYCAN ATASÖZLERİNİN İNTERNET ORTAMINDA DEĞİŞİM SÜRECİ:PARODİK YORUMLAMA **376**
DR. HİKMET GULİYEV
-KUBADABAD SARAY ÇİNİLERİNDE KUŞ FİGÜRLERİ **385**
DR. ÖĞR. ÜYESİ H. SERDAR MUTLU
-ANADOLU SELÇUKLU DÖNEMİ CAMİ BEZEMELERİNDE KULLANILAN MOTİFLERİN **395**
EV TEKSTİLİ TASARIMLARINA UYGULANMASI
HÜLYA ARABACI
-KÜLTÜREL MİRAS KAPSAMINDA TARİHİ CAMİLERİN İNANÇ **406**
TURİZMİNE KAZANDIRILMASI
DR. ÖĞR. ÜYESİ HÜMEYRA TÖRE BAŞAT,DOÇ. DR. MUSTAFA SANDIKÇI , DOÇ. DR. SABRİ ÇELİK
-TARİH BOYUNCA SANDIKLI'YA GÖÇLER (CEZAYİRLİLER) **417**
HÜSEYİN HÜSREVOĞLU
-SANDIKLI ALEVİ KÖYLERİNİN SOSYO-KÜLTÜREL YAPISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME **427**
PROF. DR. HÜSEYİN KOÇAK, CEVDET AKKAYA
-НАРОДНОЕ ТВОРЧЕСТВО КАК КЛЮЧ К МЕЖДУНАРОДНЫМ ВЗАИМОДЕЙСТВИЯМ **434**
IRINA BALCI
-TİTLE: MEDİEVALİSM İN THE ARTS AND CRAFTS CERAMİC TİLES DECORATİON **439**
DR. JOHANNİS TSOUMAS
-THE TRANSFORMATİON OF AN VİSUAL TRADİTİON: "TRANSFİGURATİON II" **453**
CYCLE OF PAİNTİNGS AND OBJECTS
PROF. KATARİNA DORDEVİC
-BATI SANATI ETKİSİNDE DEĞİŞEN TÜRK KALEMİŞİ BEZEME PROGRAMI **463**
DOÇ. DR. KAYA ÜÇER
-THE IMPACT OF URBANİZATİON ON THE GEOECOSYSTEM FOR PAVLODAR CİTY OF **471**
THE REPUBLİC OF KAZAKHSTAN
MAKHABBAT T. DOSSOVA, PROF. DR. KUAT T. SAPAROV, PROF. DR. EMİN ATASOY
-SİVAS YILDIZELİ İLÇESİ YÖRESEL KADIN BAŞLIKLARI **477**
DOÇ. MEHMET ALİ EROĞLU,MEDİNE KARAKUŞ
-SANDIKLI TEMALI LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ **496**
MEHMET AKİF ÇAKIRER
-ANADOLU DOKUMALARI VE NAVAJO DOKUMALARINDA KULLANILAN **507**
MOTİF (SEMBOL) BENZERLİKLERİ
DOÇ.MEHMET ALİ EROĞLU
-TURİZM KONGRELERİNDE YER ALAN COĞRAFİ İŞARETLE İLGİLİ BİLDİRİLERİN İNCELENMESİ **520**
MEHMET BOYRAZ
-İBRAHİM ÖZDEMİR KOLEKSİYONUNDA MEVCUT BULUNAN TÜRK HALK MÜZİĞİ **530**
ÇALGILARI ÜZERİNE GÖZLEMLER
ÖĞR. GÖR. CENK ŞAHİN,DR.ÖĞR. ÜYESİ SATI DOĞANYİĞİT,DR.ÖĞR. ÜYESİ M.ERHAN YİĞİTER,
ÖĞR. GÖR. SİNAN TÜFEKCİ
-AFYONKARAHİSAR İLİ SANDIKLI İLÇESİ YEMEK KÜLTÜRÜ **539**
UZMAN ÖĞRETMEN. MELEK YAVUZ
-ENGELLİ BİREYLERİN REHABİLİTASYONUNDA İŞ VE UĞRAŞI TERAPİSİ İLE **546**
GELENEKSEL TÜRK EL SANATLARININ ÖNEMİ
ÖGR. GÖR. MELİHA DÖĞÜCÜ
-ESTETİKTEN SAĞLIĞA "TERMOPLASTİK KORSE TASARIMI" **550**
MELİKE OKŞAK

-AYANCIK KETENİN ALTINOTU BİTKİSİYLE BOYANMASINDA UYGUN MORDAN SEÇİMİNİN GRİ İLİŞKİSEL ANALİZ YÖNTEMİNE GÖRE BELİRLENMESİ **561**
MERAL ÖZOMAY, MEHMET AKALIN
-ŞUHUT YÖRESEL DOKUMA KUMAŞLARININ KAREKTERİZASYONU VE PERFORMANS TESTLERİNİN İNCELENMESİ **575**
ABDULKADİR PARS, MERAL ÖZOMAY
-MUĞLA YEŞİLYURT DOKUMALARINDA ISI TRANSFERİ İLE GÖRÜNTÜ OLUŞUMUNUN İNCELENMESİ **587**
ZAFER ÖZOMAY, MERAL ÖZOMAY, AHMET AKGÜL
-MÜZE ESERLERİ YÜZEY TEMİZLEME ÇALIŞMALARI VE BİR UYGULAMA **596**
RAGSANA HASANOVA, MERAL ÖZOMAY, ABDULKADİR PARS
-KOCAELİ İLİ GEBZE İLÇESİ PELİTLİ KÖYÜNDE BULUNAN BİR GRUP PEŞKİRİN İNCELENMESİ **606**
MİNE CAN
-İNSAN FİGÜRLÜ ÇİNİ VE SERAMİKLER **616**
MİNE ERDEM
-SULTANLARIN TEZHİB SANATINA ETKİLERİ **626**
DOÇ.DR.MÜNEVVER ÜÇER
-THE EFFECTS AND THE RESULTS OF IRTYSH RİVER ON THE URBANİZATİON PROCESS IN THE CİTY OF UST-KAMENOGORSK **636**
NAZYM KABDRAKHMANOVA, PROF. DR. MERUERT MUSSABAYEVA
-KAZAK GELENEKSEL ERKEK GİYSİLERİNİN İNCELENMESİ **641**
NESRİN KACAR ,MERUYERT KAYGUSUZ
-GELENEKSEL GİYSİLERDEN ÜÇETEĞİN GİYİM SANATLARI AÇISINDAN İNCELENMESİ **651**
DR. ÖĞRT. ÜYE. NURHAN ÖZKAN,ÖĞRT GÖR. DERYA ÇELİK,PROF. DR. NURGÜL KILINÇ
-GAGAUZ TÜRKLERİNİN VE DİĞER ETNOSLARIN BALKAN YARIMADASI'NDAN BESARABYA'YA GÖÇLERİ VE BUCAK'TAKİ, YERLİ GAGAUZLARIN İÇİNDE YERLŞİMLERİ VE NÜFÜS SAYILARI (XVIII. YÜZYILIN SONU XIX. YÜZYILIN İLK ÇEREĞİ) **662**
DOÇ. DR. OLGA RADOVA
-KESTEL'İN AVAZINDAKİ YAŞAM BÜTÜNLÜĞÜ **682**
ORHAN TÜRKEŞ
-GELENEKSEL TOKAT YAZMA DESENLERİNİN İÇ MEKAN TASARIMLARINDA KULLANILMASI **686**
DR. ÖĞR. ÜYESİ ÖZNUR AYDIN,DEMET SELEK
-SOME SPECIFIC MOTIFS USED ON ANATOLIAN RUGS AND CARPETS **706**
ÖĞR.GÖR. RAMAZAN ERDEM
-ŞEHRİN CAZİBESİNİ GÜÇLENDİRMEYE YÖNELİK STRATEJİK BİR ARAÇ OLARAK ŞEHİR PAZARLAMASI **719**
RAMAZAN GÖKBUNAR , A. AYBEN ÇELİK , ENİS YAKUT , EBRU SÜRÜCÜ
-AZERBAYCAN SAHASI FIKRALARININ PSİKOSOSYAL AÇIDAN DEĞERLENDİRİLMESİ **726**
DR. SAFA GARAYEV
-KARAMAN TAŞKALE ÖREN YERİ'NİN AÇIK HAVA MÜZESİ OLMASI AÇISINDAN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ **734**
SEDA DİLAY
-ÇANAKKALE-AVUNYA HALILARINDA YILDIZ MOTİFİ **743**
ÖĞR. GÖR. SERVET SENEM UĞURLU
-AZERBAYCAN DASTANÇILIG GELENEĞİNİN TARİHİ VE ÇAĞDAŞ DURUMU **753**
PROF.DR. SEYFEDDİN RZASOY
-MATRAKÇI NASUH'UN BEYAN-I MENAZİL SEFERNAMESİ TASVİRLERİ ÜZERİNDEN OSMANLI ŞEHİR PLANCILIĞI **761**
SULTAN YILDIRIR
-BATILILAŞMA DÖNEMİNDE AFYONKARAHİSAR' DAKİ DİNİ MEKANLARDA KULLANILAN KUTSAL KENT- YÖRE VE YAPI TASVİRLERİ **782**
DR. ÖĞRETİM ÜYESİ ŞEYDA ALGAÇ
-PRESERVİNG TRADİTİON **792**
TAMAS KİSS
-DENİZLİ YÖRESİNDE BULUNAN TARİHİ AHŞAP CAMİLERDEN BELENARDIÇ CAMİ'NİN AHŞAP YAPILARININ İNCELENMESİ **795**
DOÇ.DR. KADİR ÖZKAYA, ÖĞR.GÖR. TANER DİZEL
-ARTS&CRAFTS AKIMI SERAMİKLERİNDE İZNİK ÇİNİ SANATI'NIN ETKİLERİ **803**
TİMUR BİLİR
-MOSAİC AND INTERPRETATİONS OF İTS CLASSİCAL HERİTAGE İN LATVİAN ART **811**
VİNETA GROZA
-ENDÜSTRİ ÜRÜNLERİ TASARIMI EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN GELENEKSEL DOKUMA TEKNİKLERİ BAĞLAMINDA TASARIM YAKLAŞIMLARI **821**
DOÇ.DR. ZUHAL TÜRKTAŞ

-TİRE NECİP PAŞA KÜTÜPHANESİ(DİĞER VAKIF) DA (KÜTÜPHANESİ'NDE) YER ALAN 17. YY YAZMA ESERLERİN CİLT KAPAKLARININ KATALOĞU **832**
ZÜLBİYE SEVGİLİ POLAT
-XIX. YÜZYILDA SANDIKLI KAZASINDA FAALİYET GÖSTEREN BAZI ESNAF VE ZANAATKÂRLAR **842**
SEVGİ TAŞPINAR
-SANDIKLI TEMALI LİSANSÜSTÜ TEZLERİN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ **859**
MEHMET AKİF ÇAKIRER
-YÖRESEL DOKUMA KÜLTÜRÜNDE İPLİK RENKLENDİRMEDE KİMYASAL BOYA KULLANIMI VE BİR ÖRNEK ÜZERİNDE BELGELENMESİ **870**
DOÇ.DR. MERAL AKAN
-OSMANELİ RÜSTEM PAŞA CAMİİ'NDE HAT SANATI **878**
ÖĞR. GÖR. ORHAN ALTUĞ
-AFYONKARAHİSAR'DA ESKİ BİR GELENEK: KEÇECİLİK **891**
ARŞ. GÖR. MEHMET BOYRAZ, ÖMER ALPER GÜVENEN
-DOKUMA ARAŞTIRMALARINDA YÖNTEM **901**
DOÇ. DR. MUSTAFA GENÇ
-SARIKEÇİLİ YÖRÜKLERİNDE ÇUL VE ÇUVAL DOKUMALAR **907**
DOÇ. DR. MUSTAFA GENÇ,DOÇ. MEHMET ALİ EROĞLU

BİLDİRİLER

BİLDİRİLER

AYANCIK KETENİN ALTINOTU BİTKİSİYLE BOYANMASINDA UYGUN MORDAN SEÇİMİNİN GRİ İLİŞKİSEL ANALİZ YÖNTEMİNE GÖRE BELİRLENMESİ

Meral ÖZOMAY[1], Mehmet AKALIN[2]

Özet

Türkiye'nin karakteristik özelliğini koruyan dokumalarından biri de Sinop'un Ayancık ilçesinde dokunan Ayancık ketenidir. Bu çalışmada Ayancık keteni, Sinop yöresinde de yetişen altınotu bitkisiyle potasyum alüminyum sülfat, sitrik asit ve meşe palamudu mordanları kullanılarak boyanmıştır. Boyanan Ayancık Keteni numunelerinin ışık ve yıkama haslıkları yapılmış, CIE L*a*b renk uzay sistemi kullanılarak hesaplanan renk farkları ve renk verimlilikleri karşılaştırılmıştır. Işık ve yıkama haslıkları sonucu elde edilen verilere GİA yöntemi uygulanarak kullanılan boyarmaddeye göre en uygun mordan maddesi ve miktarı tespit edilmiştir.

Çok kriteli karar verme yöntemleri kullanılarak bir dizi alternatifi sıralamaya ve arasından seçim yapmaya odaklanır. Şap, sitrik asit ve meşe palamudu mordanlarının testleri problemin ölçütlerini, mordan oranlarına ait seçenekler, alternatifler olarak belirlenmiştir.

Kriterlerin önem düzeylerini belirleyen ağırlıklandırma için kriterler arası farklı bir önem düzeyi belirlenmemiş, eşit ağırlıklandırmaya göre çözüm sırası oluşturularak sıralamalar karşılaştırılmıştır. Uygulama için Şap, sitrik asit ve meşe palamudu mordanlarının 5 ayrı konsantrasyonu kullanılarak toplam 15 farklı boyamaya göre testler yapılmış ve Ayancık keteninin boyamasında rengin bağlayıcılığını sağlayan mordanların değişik konsantrasyonlarından uygun olan reçete alternatifi GİA yöntemine göre seçilmiştir. Amaç bu yörede boyama yapan üreticilere bilimsel katkı sağlamaktır.

Anahtar Kelimeler: GİA, Ayancık Keteni, doğal boyama

[1] Öğr. Gör. Dr. Marmara Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Tekstil Mühendisliği Bölümü - meral.akkaya@marmara.edu.tr-05557258967

[2] Prof. Dr.-Marmara Üniversitesi, Teknoloji Fakültesi, Tekstil Mühendisliği Bölümü-makalin@marmara.edu.tr

1. GİRİŞ

Ayancık ve çevresi; ilk çağlarda Paflogonyalılar, Amazonlar, Akalar ve Dorların yerleşim merkezidir. Paflogonyalılar, Ayancık'ın bilinen en eski yerli kavmidir ve M.Ö. 1200 yıllarına kadar Etiler'e bağlı bir halk olarak varlıklarını sürdürmüşlerdir. Türk hâkimiyetine ilk kez 11. yüzyılın sonlarında Danişmentlilerin bölgeyi fethetmesi ile geçen Ayancık; 1204'te Anadolu Selçuklularının, 1259'da Pervaneoğullarının, 1292'de Candaroğullarının hâkimiyetindedir. Fatih Sultan Mehmet ise 1460 yılında Ayancık'ın da içinde bulunduğu Sinop ve çevresini Osmanlı Devleti topraklarına katmıştır. [1]

Ayancık ekonomisinin can damarlarından biri olan keten üretimi; 90'lı yıllarda önem kazanmış ve yörede keten işleme fabrikalarının kurulmasını sağlamıştır. Yöreye özgü el sanatlarının gelişmesinde büyük paya sahip olan ketenden; ''Ayancık Bürümcüğü'' adı verilen giysiler üretilmiş, halı ve kilim dokumacılığında, sepet ve küfe örücülüğünde yararlanılmıştır. [2]

Ayancık ilçesinde yapılan keten dokumacılığı bölgede yetiştirilen keten bitkisi lifinin elde ve çıkrıklarda iplik haline getirilmesinden sonra el tezgâhlarında dokunarak üretilmektedir. Yörede çok eski yıllardan beri keten tarımı yapılmasına rağmen, üretimin ilkel usullerle yapılması, keten tarımının fazla işgücü gerektirmesi, kaliteli tohum olmayışı, keten lifinin ve diğer ürünlerinin geniş çapta pazarlama imkânlarının bulunmamasıdır. Keten ziraatı ile uğraşan nüfusun bir kısmının diğer yörelere göç etmesi ve keten ürünlerinin yöre pazarlarında uygun fiyata satılamaması gibi nedenlerle yörede keten tarımı ve buna bağlı olarak dokumacılık zamanla gerilemiştir [3].

Ayancık Keteni keten liflerinden çeşitli kalınlıkta ipliklerle dokunmuş bir el dokumasıdır. Dokuyanın zevkine göre kenarı yollu olanları da vardır. Halk arasında "Bez" olarak ifade edilmektedir. Dokunan kalın ketene de "Pürsel" denilmektedir [3].

Ayancık ilçesinde yapılan dokumacılıkta hammadde olarak keten ve pamuk iplik kullanılmaktadır. Geçmişte pamuk ipliği yöre dışından, keten ipliği ise yöre tarımından sağlanırken zamanla keten tarımının gerilemesiyle keten ipliği de yöre dışından temin edilmeye başlamıştır. Günümüzde ise keten tarımını yeniden canlandırmak için yörede çalışmalar başlatılmış 2018 başı itibariyle keten ekimi hayata geçirilmiştir.

Keten dokumalarında kullanılan keten iplikler elle büküldüklerinden, fabrikada üretilmiş pamuk ipliğine oranla daha kalın olmaktadır. Yörede çözgüde ve atkıda keten, çözgüde ve atkıda pamuk (bürümcük) ve çözgüde pamuk, atkıda keten olmak üzere üç tip dokuma yapılmaktadır. Çözgü ve atkıda keten iplik kullanılan dokumalar, kalın oldukları için genellikle yaygı materyali olarak, çözgü ve atkıda pamuk iplik kullanılan dokumalar (bürümcük) elbiselik, gömleklik olarak, çözgüde pamuk atkıda keten iplik kullanılan dokumalar ise çanta, yastık, yelek, örtü gibi çeşitli kullanım eşyası şeklinde ve ev tekstilinde kullanılmaktadır [4].

Çalışmamızda, altınotu bitkisiyle 3 farklı mordan maddesinin 5'er konsantrasyonu kullanılarak toplam 15 farklı boyamaya göre testler yapılmış ve Ayancık keteninin boyamasında uygun olan reçete alternatifi GİA yöntemine göre belirlenmiştir.

Ayancık keteni ve yörede yetişen altınotu bitkisiyle şap, sitrik asit ve meşe palamudu mordanları kullanılarak yapılan boyamaya ait literatürde bilimsel bir çalışma yapılmadığı görülmüştür.

Gri Sistem Teorisi, 1982 yılında Profesör Julong Deng tarafından ortaya atılmıştır. Gri İlişkisel Analiz, Gri Sistem Teorisinin alt başlıklarından biri olan karar verme ve tahmin için kullanılan bir analiz tekniğidir. Gri İlişkisel Analiz, birden fazla alternatifin birden fazla ölçüte bağlı olarak değerlendirilmesinde kullanılan yaygın kullanılan bir tekniktir. [5].

Deng'in geliştirmiş olduğu gri sistem teorisinin temelinde bilinmeyen ya da tanımlanmamış bilginin "gri eleman" olarak tanımlanması yer almaktadır. [5]. Karar değişkenlerini belirleyebilmek için gri bölge çözümlemesi kullanılmaktadır. "Gri ilişki" belirli bir sistem içerisinde siyah ve beyaz gibi iki eleman ya da iki alt sistem arasında değişen ilişkinin ölçümünü ifade etmektedir. Analiz edilen elemanlar arasındaki benzerlikler ya da farklılıklar "gri ilişki" olarak isimlendirilmektedir. Sistem geliştirme süreci içerisinde iki eleman arasındaki değişim sürekli olduğunda, gerçekleşen değişimler uyumlu olarak oluşuyorsa elemanlar arası daha yüksek aksi durumda ise daha düşük bir ilişki söz konusu olacaktır. [6].

2. MATERYAL ve YÖNTEM

2.1. Materyal

Bu araştırmada % 100 keten lifiyle, bezayağı örgüsünde dokunan Ayancık Keteni kullanıldı. Kumaş ağırlığı 220 g/m^2, atkı sıklığı 12,8 tel/cm ve çözgü sıklığı 13 tel/cm.dir. İplik Numarası ise 18/1 Nm'dir. Mordan olarak potasyum alüminyum sülfat, sitrik asit ve meşe palamudu, doğal boya olarak da altınotu ekstraktı kullanılmıştır.

2.2. Yöntem

2.2.1. Hidrofilite

Keten kumaş hidrofilitesini arttırmak için % 3 Sodyum Hidroksit, % 1 Sodyum Karbonat, 2 g/L ıslatıcı ile 98°C ve 1/50 flotte oranında hazırlanan banyoda 60 dk. ön işlem gördü ve kurutuldu.

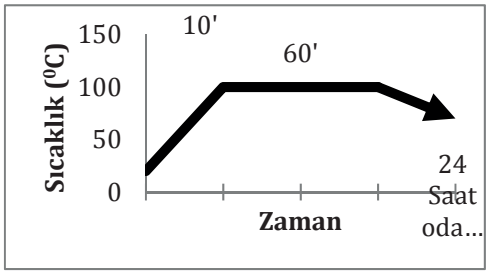
2.2.2. Mordanlama

Potasyum Alüminyum Sülfat ($KAl(SO_4)_2 .12 H_2O$) mordanı materyal ağırlığına göre %3, %5, %10, %15, %20 konsantrasyonda hazırlandı. Flotte oranı 1/100 olan flottede 1 saat kaynama sıcaklığında işleme tabi tutuldu ve 24 saat bu banyoda bekletildikten sonra kurutuldu.

Sitrik asit ($C_6H_8O_7$) mordanı materyal ağırlığına göre %2, %4, %6, %8, %10 konsantrasyonda hazırlandı. Flotte oranı 1/100 olan flottede 1 saat kaynama sıcaklığında işleme tabi tutuldu ve 24 saat bu banyoda bekletildikten sonra kurutuldu.

Quercus Aegilops (Meşe Palamudu): Doğal mordan olarak meşe palamudu kabuğuyla birlikte kurutulmuş ve parçalanarak küçültülmüştür. Daha sonra 100 g ağırlığında meşe palamudu 1 litre içme suyu içinde 60 dk. kaynatılmış ve 24 saat oda sıcaklığında bekletildikten sonra süzülerek doğal mordan ekstraktı elde edilmiştir.

Meşe palamudu (Quercus Aegilops) mordan ekstraktından materyal ağırlığına göre %3, %5, %10, %15, %20 konsantrasyonda hazırlandı. Flotte oranı 1/100 olan flottede 1 saat kaynama sıcaklığında işleme tabi tutuldu ve 24 saat bu banyoda bekletildikten sonra kurutuldu.

Şekil 2.1. Ön Mordanlama Grafiği

2.2.3. Boyama

479 g altınotu 4375 mL, destile suda 1 saat kaynatıldıktan sonra süzüldü ve soğutuldu. 1 g numune için ekstraktlardan 1 g bitkiye denk gelen mL, oran orantı yöntemi ile hesaplanmıştır.

Mordanlanan numuneler 1/100 Flotte oranı ve 1g numune için; altınotu boyamalarında 9,13 mL, çekilen boya ekstraktı ile 100 ºC'de 60 dakika süre ile kaynatılarak boyandı. Boyamaya 30°C'de başlandı. 20 dakikada flotte kaynama sıcaklığına yükseltildi. 24 saat bu banyoda bekletildikten sonra kurutuldu.

2.2.4. Renk Ölçümü

Boyanmış örneklerin renk ölçümleri, Datacolor Spectra Flash 600 plus reflektans spektrofotometresi ile Datamaster bilgisayar programı kullanılarak CIELab sistemine göre gerçekleştirilmiştir. Renk ölçümleri 10° gözlemci ile D65 ışık kaynağı kullanılarak yapılmıştır [7]. CIELab sistemine göre renk değerlerinin hesaplanmasında Eşitlik a kullanılmıştır.

$$\Delta E^* = [(\Delta L^*)^2 + (\Delta a^*)^2 + (\Delta b^*)^2]^{1/2} \qquad (a)$$

Yukarıdaki formüldeki L*; açıklık-koyuluk, a*; kırmızılık-yeşillik, b*;sarılık-mavilik değerleridir.

K/S Değerleri: Boyanmış örneklerin renkleri Kubelka-Munk eşitliği (Eşitlik b) kullanılarak hesaplanan renk kuvveti (K/S) ile değerlendirilmiştir. Burada R; maksimum absorbsiyondaki dalga boyunda lifin reflektans değeri, K; absorbsiyon katsayısı, S; scattering katsayısıdır [7].

$$K/S = (1-R)^2/2R \qquad (b)$$

2.2.5. Haslıklar

Test örneklerinin yıkama haslıkları ISO 105-C06 [8] standardına göre yıkama haslığı test makinesinde (Gyrowash Washer Tester) gerçekleştirilmiş ve değerlendirme hem reflektans spektrofotometresi ile ISO A05 [9] standardına göre yapılmıştır. Işık haslıkları ise TS 1008 EN ISO 105-B02 standardına göre [10] ışık haslığı test cihazında (Solarbox 1500E) uygulanmış ve teste tabi tutulmamış örnek ile test örnekleri arasındaki toplam renk farklılığı (ΔE*) spektrofotometrede değerlendirilmiştir.

2.2.6. Gri İlişkisel Analiz (GİA) Yöntemi çözüm aşamaları

Gri ilişkisel analiz metodunun hesaplama adımları aşağıdaki gibidir:

1.Adım: n uzunluğundaki referans seri aşağıdaki gibi olsun (Eşitlik 1).

$$x_0 = (x_0(1),\ x_0(2), x_0(3), \dots, x_0(n)) \qquad (1)$$

2. Adım: Verilerin normalize edilmesi

Faktörlerin farklı kaynaklardan geldiği, farklı birimlerde ölçüldüğü düşünüldüğünde GİA' nın ilk adımı verilerin aynı birime dönüştürülmesidir. Ayrıca serinin çok geniş aralıklarda değerler aldığı durumlarda standartlaştırmayla verilerin küçük bir aralığa çekilmesinde de fayda vardır. Gri sistem teorisinde bu normalleştirme projesine "gri ilişkisel oluşum (grey relational generating)" adı verilmektedir. Verilerin normalizasyonunda en sık kullanılan yöntemlerden birisi lineer veri önişleme metodudur. Faktör serilerinin normalizasyonunda dikkat edilmesi gereken "daha yüksek daha iyi", "daha düşük daha iyi" ve "en ideal en iyi" kriterlerinden hangisinin serinin özelliğini yansıttığıdır. Örneğin serideki noktaların küçük değerler olması istenen bir özellik ise lineer normalizasyonda küçük değer alan noktalar normalizasyonda "1" e yakın değerler alırken, büyük değer alan noktalar "0" 'a yakın değerler alacaktır.

"Daha yüksek daha iyi" durumunda normalizasyon Eşitlik 2'deki gibidir.

$$x_i\,(\mathrm{k}) = \frac{x_i^0(k) - \min x_i^0\,(k)}{\max x_i^0\,\,(k) - \min x_i^0\,(k)} \tag{2}$$

$x_i^0(k)$, serisi k. sıradaki orjinal değer, $x_i\,(k)$ normalizasyon sonrası i. seri k. sıradaki değer, $\min x_i^0\,(k)$ i serisindeki minimum değer, $\max x_i^0\,\,(k)$ i serisindeki maksimum değerdir.

"Daha düşük daha iyi" için Eşitlik 3'teki gibidir;

$$x_i\,(\mathrm{k}) = \frac{\max x_i^0\,\,(k) - \,x_i^0\,(k)}{\max x_i^0\,\,(k) - \min x_i^0\,(k)} \tag{3}$$

"İdeal değer daha iyi" için Eşitlik 4'teki gibidir;

$$x_i\,(\mathrm{k}) = 1 - \frac{\left|x_i^0\,(k) - x^0\right|}{\max x_i^0\,\,(k) - x^0} \tag{4}$$

Burada x^0 istenilen ideal değeri göstermektedir.

3.Adım: x_0 serisi ile karşılaştırılacak m tane seri Eşitlik 5'te tanımlanmış olsun.

$$x_i = \big(x_i(1), x_i(2), x_i(3), \dots, x_i(n)\big) \qquad i = 1,2, \dots m \tag{5}$$

4.Adım: k, n uzunluğundaki serideki k. sırayı gösterin. $\varepsilon\big(x_0(k), x_i(k)\big)$, k. noktadaki gri ilişkisel katsayı olup eşitlik 6,7,8 ve 9'a göre hesaplanır.

$$\varepsilon\big(x_0(k), x_i(k)\big) = \frac{\Delta_{min} + \xi\Delta_{max}}{\Delta_{0i}(k) + \xi\Delta_{max}} \tag{6}$$

$$\Delta_{0i}(k) = \left|x_0(k) - x_j(k)\right| \quad (7)$$

$$\Delta_{min} = min_j \ min_k \left|x_0(k) - x_j(k)\right| \quad (8)$$

$$\Delta_{max} = max_j \ max_k \left|x_0(k) - x_j(k)\right| \quad (9)$$

Ve $\xi\epsilon$ (0,1) arasındaki bir katsayıdır. j= 1,2,…m; k=1,2,…n. ξ işlevi, Δ_{0i} ile Δ_{max} arasındaki farkı ayarlamaktır. Çalışmalar ξ değerinin gri ilişkisel derece sonrası oluşacak sıralamayı etkilemediğini göstermektedir.

5.Adım: Son olarak gri ilişkisel derece ise eşitlik 10 ile hesaplanır:

$$\gamma(x_0, x_i) = \frac{1}{n}\sum_{k=1}^{n} \mathcal{E}\left(x_0(k), x_i(k)\right) \quad (10)$$

$\gamma(x_0, x_i)$ gri bir sistemdeki x_i serisi ile x_0 referans serisi arasındaki geometrik benzerliğin bir ölçüsüdür. Gri ilişkisel derecesinin büyüklüğü x_i serisi ile x_0 arasında kuvvetli bir ilişki olduğunun göstergesidir. Eğer karşılaştırılan iki değer birbirinin aynı ise gri ilişkisel derece değeri 1 olarak bulunur. Gri ilişkisel derece karşılaştırılan serinin referans seriye ne kadar benzer olduğunu gösterir.

Eğer her bir ölçütün ağırlıkları verildiyse, ölçütün gri ilişki katsayısı ile ölçütün önem derecesine ilişkin ağırlık değeri çarpılarak gri ilişki derecesi bulunabilir. Bu Eşitlik 11'e göre hesaplanır.

$$\gamma(x_0, x_i) = \frac{1}{n}\sum_{k=1}^{n} \mathcal{E}\left(x_0(k), x_i(k).(W_i(k))\right) \quad (11)$$

Karar verme probleminde referans seri, ölçütlerin alması istenen en büyük, en küçük ve en ideal değerler olarak seçilirse, karşılaştırması yapılacak faktör serinin referans seriye göre hesaplanacak gri ilişkisel derecesi kriterleri yakalama seviyesinin bir göstergesi olacaktır. Diğer bir deyişle gri ilişkisel derecesi en yüksek olan faktör serisi (alternatif) karar verme probleminde en iyi karar verme alternatifini gösterecektir [11].

3. UYGULAMA

Altınotu ekstraktı ile boyanmış numunelerin mordan türlerine ait mordan miktarları konsantrasyonlarına göre tablolarda kullanılan kısaltmalarına ait bilgiler aşağıda verilmiştir.

1-A: %2 $C_6H_8O_7$
1-B: %4 $C_6H_8O_7$
1-C: %6 $C_6H_8O_7$

1-D: %8 $C_6H_8O_7$
1-E: %10 $C_6H_8O_7$
2-A: %3 $KAl(SO_4)_2.12\ H_2O$
2-B: %5 $KAl(SO_4)_2.12\ H_2O$
2-C: %10 $KAl(SO_4)_2.12\ H_2O$
2-D: %15 $KAl(SO_4)_2.12\ H_2O$
2-E: %20 $KAl(SO_4)_2.12\ H_2O$
3-A: %3 Quercus Aegilops
3-B: %5 Quercus Aegilops
3-C: %10 Quercus Aegilops
3-D: %15 Quercus Aegilops
3-E: %20 Quercus Aegilops

Tablo 3.2. Altınotu bitkisiyle boyanan Ayancık Keteninin renk ölçüm değerleri

Mordan	ΔL	Δa	Δb	ΔC	ΔH	ΔE
1-A	0,507	-0,819	-2,636	-2,722	0,459	2,807
1-B	2,187	-0,594	-0,625	-0,699	0,505	2,351
1-C	2,219	-0,610	-2,005	-2,070	0,327	3,052
1-D	1,431	-0,430	0,287	0,227	0,464	1,521
1-E	-1,525	-0,204	-1,016	-1,035	0,052	1,844
2-A	-3,427	0,059	3,030	3,009	0,360	4,575
2-B	-0,972	-0,194	6,393	6,323	0,969	6,47
2-C	-6,397	0,867	12,214	12,224	0,723	13,815
2-D	-5,257	0,718	12,291	12,283	0,842	13,387
2-E	-3,369	0,027	11,489	11,417	1,287	11,973
3-A	-0,986	-0,167	0,834	0,803	0,282	1,302
3-B	-7,411	0,758	1,620	1,722	-0,484	7,624
3-C	-5,373	0,390	1,638	1,678	-0,136	5,631
3-D	-3,193	0,278	0,807	0,840	-0,151	3,305
3-E	-8,175	1,087	1,487	1,652	-0,814	8,38

Tablo 3.3. Altınotu bitkisiyle boyanan Ayancık Keteninin renk ölçüm değişimi

Mordan	ΔL*	Δa*	Δb*	ΔC*
1-A	daha açık	daha yeşil	daha mavi	daha mat
1-B	daha açık	daha yeşil	daha mavi	daha mat
1-C	daha açık	daha yeşil	daha mavi	daha mat
1-D	daha açık	daha yeşil	daha sarı	daha canlı
1-E	daha koyu	daha yeşil	daha mavi	daha mat
2-A	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
2-B	daha koyu	daha yeşil	daha sarı	daha canlı
2-C	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
2-D	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
2-E	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
3-A	daha koyu	daha yeşil	daha sarı	daha canlı
3-B	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
3-C	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
3-D	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı
3-E	daha koyu	daha kırmızı	daha sarı	daha canlı

Ayancık Keteni'nin Altınotu ile $C_6H_8O_7$ mordanı kullanılarak yapılan boyamalarında renk tonu genellikle mordansız yapılan boyamaya göre daha açık ve daha mat elde edilmiştir. $C_6H_8O_7$ mordanı örneklerin rengini, genellikle yeşil ve mavi tona çekmiştir. $KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O mordanı ve Quercus Aegilops doğal mordanı kullanılarak yapılan boyamalarında renk tonu daha koyu ve daha canlı elde edilirken, örneklerin rengini, genellikle kırmızı ve sarı tona çekmiştir.

Boyama esnasında mordan cinsi ve mordan miktarı değiştirilerek, lif türü ve bitki çeşidi sabit tutulmuştur. Ölçümlerden elde edilen renk farkları ve renk verimi değerleri Tablo 1'de toplu halde verilmiştir.

Tablo 1. Altınotu Bitkisi ile Boyanan Ayancık Keteninin Renk Farkı ve Renk Verimi Deney Sonuçları

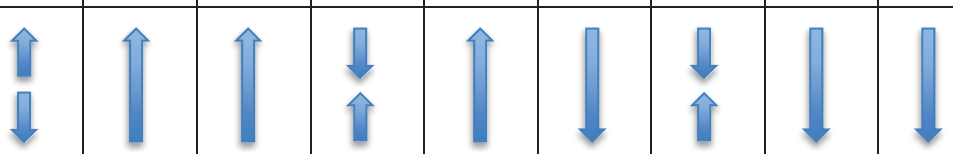
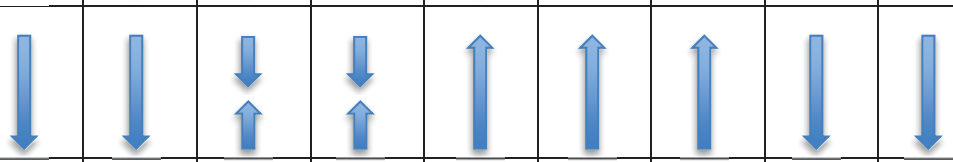
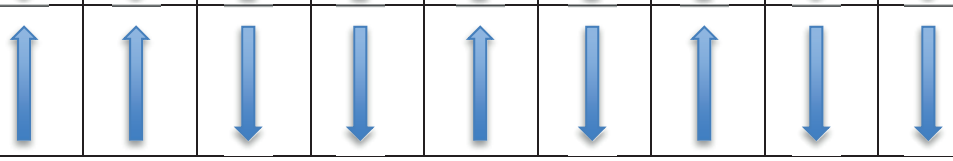
Kod	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1-A	5,3	2,444	1,765	0,66	1,052	0,895	3,275	5,631	2,3
1-B	6,29	1,232	1,29	0,549	0,864	1,29	3,855	3,234	2,6
1-C	3,41	1,486	1,617	0,803	0,793	1,175	4,216	6,681	2,0
1-D	4,31	1,197	1,043	0,549	1,084	1,401	4,091	5,179	2,8
1-E	8,94	1,488	1,1	0,499	0,852	1,503	3,687	7,471	2,9
2-A	7,17	1,465	1,108	0,681	0,933	1,399	4,251	10,87	3,8
2-B	7,98	1,191	1,209	0,628	0,822	1,644	3,779	10,72	4,1
2-C	12,1	0,971	1,581	0,926	0,965	1,348	4,557	15,73	7,6
2-D	14,1	2,302	1,146	0,555	0,754	1,322	3,622	18,20	6,7
2-E	14,5	3,9	1,202	0,639	0,594	1,092	3,336	13,02	6,0
3-A	6,56	3,243	1,098	0,385	1,076	0,994	4,439	8,112	3,0
3-B	8,3	1,965	1,471	0,73	0,828	2,117	5,344	12,88	4,6
3-C	5,11	3,663	1,503	0,635	1,017	1	3,076	9,914	4,2
3-D	3,59	3,945	1,28	0,82	1,294	0,88	3,363	6,629	3,2
3-E	5,65	1,337	1,608	0,765	1,021	2,151	3,346	10,13	4,7

Altınotu ekstraktı ile boyanmış numunelerin toplam renk farklılıları (ΔE*), K/S değerleri ve spektrofotometre ile değerlendirilmiş yıkama (renk değişimi ve lekeleme) ile ışık haslıkları bilgilerine ait kullanılan 9 ölçüt aşağıda verilmiştir.

ΔE Y: (A) Yıkama Haslığı (Renk Değişimi)
ΔE 1: (B) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Yün
ΔE 2: (C) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Poliakrilonitril
ΔE 3: (D) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Poliester
ΔE 4: (E) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Poliamid
ΔE 5: (F) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Pamuk
ΔE 6: (G) Yıkama Haslığı (Lekeleme) Asetat
ΔE I: (H) Işık Haslığı
K/S : (I) Renk Verimi (Kubelka-Munk)(Absorbsiyon katsayıları / Saçınım katsayıları)

Yıkama sonrası renk farkı ve lekelemelerin az olması daha iyi performansı göstermektedir. Renk verimi olan K/S'nin ise fazla olması daha iyi bir performansı göstermektedir. Tablo 2'de referans satırı oluşturularak, ilgili sütundaki verilerin hangi değere göre (Maksimum, Minimum ve İdeal değerlere göre) gri ilişkisinin hesaplandığını göstermektedir.

Tablo 3.40. Altınotu bitkisiyle boyanan Ayancık Keteninde mordan miktarının ΔE farklarına etkisi

KOD	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1-A									
1-B									
1-C									
1-D									
1-E									
2-A									
2-B									
2-C									
2-D									
2-E									
3-A									
3-B									
3-C									
3-D									
3-E									

Tablo 2. Altınotu bitkisiyle boyanan Ayancık Keteninde *deneylerden elde edilen sonuçlar*

	MİN	MİN	MİN	MİN	MİN	MİN	MİN	MİN	MAK
Kod	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Refer	3,413	0,971	1,043	0,385	0,594	0,88	3,076	3,234	7,61
1-A	5,300	2,444	1,765	0,660	1,052	0,895	3,275	5,631	2,37
1-B	6,299	1,232	1,290	0,549	0,864	1,290	3,855	3,234	2,67
1-C	3,413	1,486	1,617	0,803	0,793	1,175	4,216	6,681	2,06
1-D	4,315	1,197	1,043	0,549	1,084	1,401	4,091	5,179	2,83
1-E	8,945	1,488	1,100	0,499	0,852	1,503	3,687	7,471	2,98
2-A	7,170	1,465	1,108	0,681	0,933	1,399	4,251	10,878	3,86
2-B	7,987	1,191	1,209	0,628	0,822	1,644	3,779	10,721	4,16
2-C	12,109	0,971	1,581	0,926	0,965	1,348	4,557	15,735	7,61
2-D	14,131	2,302	1,146	0,555	0,754	1,322	3,622	18,207	6,79
2-E	14,520	3,900	1,202	0,639	0,594	1,092	3,336	13,021	6,02
3-A	6,561	3,243	1,098	0,385	1,076	0,994	4,439	8,112	3,05
3-B	8,300	1,965	1,471	0,730	0,828	2,117	5,344	12,886	4,67
3-C	5,118	3,663	1,503	0,635	1,017	1,000	3,076	9,914	4,21
3-D	3,596	3,945	1,280	0,820	1,294	0,880	3,363	6,629	3,20
3-E	5,658	1,337	1,608	0,765	1,021	2,151	3,346	10,138	4,74
MAX	14,520	3,945	1,765	0,926	1,294	2,151	5,344	18,207	7,61
MIN	3,413	0,971	1,043	0,385	0,594	0,880	3,076	3,234	2,06

Böylece GİA yöntemine göre referans serisi oluşturulurken ΔE… değerleri için normalizasyon işlemi esnasında "Minimum; daha düşük daha iyi" şeklinde değerlendirilirken K/S değeri için "Maksimum; daha yüksek daha iyi" şeklinde değerlendirilmiştir.

Tablo 3. Normalizasyon matrisi

KOD	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1-A	0,830	0,5047	0	0,4916	0,3457	0,9881	0,9122	0,8399	0,055
1-B	0,740	0,9122	0,6578	0,6968	0,6142	0,6774	0,6565	1	0,109
1-C	1	0,8268	0,2049	0,2273	0,7157	0,7678	0,4973	0,7697	0
1-D	0,918	0,9240	1	0,6968	0,3	0,5900	0,5524	0,8700	0,138
1-E	0,501	0,8261	0,9210	0,7892	0,6314	0,5098	0,7305	0,7170	0,165
2-A	0,661	0,8338	0,9099	0,4528	0,5157	0,5916	0,4819	0,4894	0,324
2-B	0,588	0,9260	0,7700	0,5508	0,6742	0,3988	0,6900	0,4999	0,378
2-C	0,217	1	0,2548	0	0,47	0,6317	0,3470	0,1650	1
2-D	0,035	0,5524	0,8573	0,6857	0,7714	0,6522	0,7592	0	0,852
2-E	0	0,0151	0,7797	0,5304	1	0,8332	0,8853	0,3463	0,713
3-A	0,716	0,2360	0,9238	1	0,3114	0,9103	0,3990	0,6742	0,178
3-B	0,560	0,6657	0,4072	0,3622	0,6657	0,0267	0	0,3553	0,470
3-C	0,846	0,0948	0,3628	0,5378	0,3957	0,9055	1	0,5538	0,387
3-D	0,983	0	0,6717	0,1959	0	1	0,8734	0,7732	0,205
3-E	0,797	0,8769	0,2174	0,2975	0,39	0	0,8809	0,5389	0,482
MAX	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0

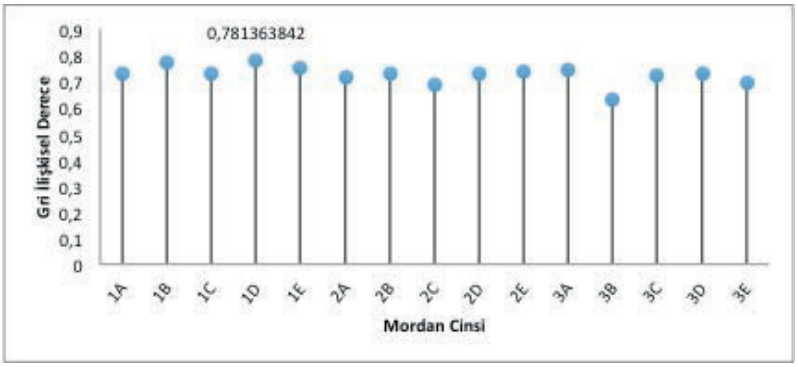
Normalize edilen sonuçlar referans değeri olan sütundaki en büyük değer olan 1'den çıkarılarak gerekli olan uzaklık matrisi elde edilir.

Tablo 4. Uzaklık Matrisi

KOD	A	B	C	D	E	F	G	H	I
1-A	0,169	0,4952	1	0,5083	0,6542	0,0118	0,0877	0,1600	0,944
1-B	0,259	0,0877	0,3421	0,3031	0,3857	0,3225	0,3434	0	0,890
1-C	0	0,1731	0,7950	0,7726	0,2842	0,2321	0,5026	0,2302	1
1-D	0,081	0,0759	0	0,3031	0,7	0,4099	0,4475	0,1299	0,861
1-E	0,498	0,1738	0,0789	0,2107	0,3685	0,4901	0,2694	0,2829	0,834
2-A	0,338	0,1661	0,0900	0,5471	0,4842	0,4083	0,5180	0,5105	0,675
2-B	0,411	0,0739	0,2299	0,4491	0,3257	0,6011	0,3099	0,5000	0,621
2-C	0,782	0	0,7451	1	0,53	0,3682	0,6529	0,8349	0
2-D	0,964	0,4475	0,1426	0,3142	0,2285	0,3477	0,2407	1	0,147
2-E	1	0,9848	0,2202	0,4695	0	0,1667	0,1146	0,6536	0,286
3-A	0,283	0,7639	0,0761	0	0,6885	0,0896	0,6009	0,3257	0,821
3-B	0,439	0,3342	0,5927	0,6377	0,3342	0,9732	1	0,6446	0,529
3-C	0,153	0,9051	0,6371	0,4621	0,6042	0,0944	0	0,4461	0,612
3-D	0,016	1	0,3282	0,8040	1	0	0,1265	0,2267	0,794
3-E	0,202	0,1230	0,7825	0,7024	0,61	1	0,1190	0,4610	0,517
MAX	1	1	1	1	1	1	1	1	1
MIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Tablo 5. Gri İlişkisel Derece Matris

KOD	A	B	C	D	E	F	G	H	I	GİD	Sıra
1-A	0,854	0,6687	0,5	0,6629	0,6044	0,9883	0,9193	0,8620	0,514	0,730	6
1-B	0,793	0,9193	0,7450	0,7673	0,7216	0,7560	0,7443	1	0,529	0,775	2
1-C	1	0,8523	0,5570	0,5641	0,7786	0,8116	0,6654	0,8128	0,5	0,726	10
1-D	**0,924**	**0,9293**	**1**	**0,7673**	**0,5882**	**0,7092**	**0,6908**	**0,8850**	**0,537**	**0,781**	**1**
1-E	0,667	0,8519	0,9268	0,8259	0,7306	0,6710	0,7877	0,7794	0,545	0,754	3
2-A	0,747	0,8575	0,9174	0,6463	0,6737	0,7100	0,6587	0,6620	0,596	0,718	12
2-B	0,708	0,9311	0,8130	0,6900	0,7543	0,6245	0,7633	0,6666	0,616	0,729	8
2-C	0,560	1	0,5730	0,5	0,6535	0,7308	0,6049	0,5449	1	0,685	14
2-D	0,508	0,6908	0,8751	0,7609	0,8139	0,7419	0,8059	0,5	0,871	0,729	7
2-E	0,5	0,5038	0,8195	0,6805	1	0,8570	0,8971	0,6047	0,777	0,737	5
3-A	0,779	0,5669	0,9292	1	0,5922	0,9176	0,6246	0,7542	0,548	0,745	4
3-B	0,694	0,7494	0,6278	0,6106	0,7494	0,5067	0,5	0,6080	0,653	0,633	15
3-C	0,866	0,5248	0,6108	0,6839	0,6233	0,9137	1	0,6914	0,620	0,726	11
3-D	0,983	0,5	0,7528	0,5543	0,5	1	0,8876	0,8151	0,557	0,727	9
3-E	0,831	0,8904	0,5609	0,5874	0,6211	0,5	0,8936	0,6844	0,659	0,692	13

Şekil 1. Altınotu- Keten (Ayancık Keteni)-Gri ilişkisel analizi

Tablo 7. Gri İlişkisel Derece'ye göre sıralama

Mor.Mik	Mor.Mik	Mordan Cinsi	GİD	Sıra
1-D	%8	$C_6H_8O_7$	**0,78136**	1
1-B	%4	$C_6H_8O_7$	0,77519	2
1-E	%10	$C_6H_8O_7$	0,75404	3
3-A	%3	Quercus Aegilops	0,74589	4
2-E	%20	$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O	0,73779	5
1-A	%2	$C_6H_8O_7$	0,73056	6
2-D	%15	$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O	0,72988	7
2-B	%5	$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O	0,72979	8
3-D	%15	Quercus Aegilops	0,72789	9
1-C	%6	$C_6H_8O_7$	0,72692	10
3-C	%10	Quercus Aegilops	0,72614	11
2-A	%3	$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O	0,71887	12
3-E	%20	Quercus Aegilops	0,69211	13
2-C	%10	$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O	0,68537	14
3-B	%5	Quercus Aegilops	0,63337	15

4. YORUM ve SONUÇ

Ayancık Keteni'nin altınotuyla boyanmasında yıkama ve ışık haslığı sonrası minimum renk farkı ve maksimum renk verimi değerleri elde etmek için kullanılacak en iyi boyama özellikleri $C_6H_8O_7$ mordanı ile % 8 konsantrasyonda kullanılarak elde edilmiştir. En iyi ikinci sıradaki değer $C_6H_8O_7$ mordanı ile % 4 konsantrasyonda gerçekleştirilmiştir. En iyi üçüncü sıradaki değer de yine $C_6H_8O_7$ mordanı ile % 10 konsantrasyonda gerçekleştirilmiştir. $C_6H_8O_7$ mordanı ile yapılan boyamalarda konsantrasyon miktarına göre karışık bir sıralama oluşmuştur. $C_6H_8O_7$ mordanı ile yapılan boyamalar sonucu elde edilen sıralama en iyiden kötüye doğru % 8, % 4, % 10, % 2 ve % 6 şeklindedir.

$KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O mordanı ile yapılan boyamalarda en iyi değeri en yüksek konsantrasyonla yapılan boyama sonucu verirken en kötü boyama sonucunu % 10 konsantrasyonla yapılan boyama sonucu vermiştir. $KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O mordanı ile yapılan boyamalarda konsantrasyon miktarına göre karışık bir sıralama oluşmuştur. $KAl(SO_4)_2$ .12 H_2O mordanı ile yapılan boyamalar sonucu elde edilen sıralama en iyiden kötüye doğru % 20, % 15, % 5, % 3 ve % 10 şeklindedir.

Quercus Aegilops doğal mordanı kullanılarak yapılan boyamalarda en iyi değeri en düşük konsantrasyonla yapılan boyama sonucu vermektedir. Diğer konsantrasyonlar yine karışık bir sırayla oluşmuştur. Bütün mordanlar arasında en ideal olmayan değer ise yine Quercus Aegilops doğal mordanı ile % 5 konsantrasyon kullanılarak yapılan boyamadan elde edilmiştir. Quercus Aegilops doğal mordanı ile yapılan boyamalar sonucu elde edilen sıralama en iyiden kötüye doğru % 3, % 15, % 10, % 20 ve % 5 şeklindedir.

Çalışmamızda, Altınotu bitkisi kullanılarak, şap, sitrik asit ve meşe palamudu mordanları ile farklı konsantrasyonlarda hangi boyamanın daha iyi sonuç verdiğini laboratuvardaki testlerle ve GİA yöntemini kullanarak, 9 ölçütlü ve 3 farklı mordan maddesi ile 15 alternatif doğal boyamayı Ayancık keteni üzerinde deneyerek sonuçlarını karşılaştırdık. Bilindiği gibi doğal boyamacılıkta renk tonuna çok sayıda faktör etki etmektedir. Bu faktörler sabit tutulduğunda farklı zamanlarda ama aynı şartlarda yapılan boyamalarda aynı renk tonu her zaman yakalanabilir. Boyamanın tekrarlanabilirliği ve aynı renk kalitesi böylelikle korunmuş olur.
Doğal Boyamada Renk tonunu etkileyebilecek faktörler şunlardır. [12].

1. Mordanlama ve boyamada kullanılan suyun setliği ve içeriği.
2. Kullanılan mordan maddelerinin miktarı.
3. Kullanılan farklı mordan ve mordan karışımları.
4. Mordanlandıktan sonra kumaşın bekleme süresi.

5. Mordanlama ve boyama banyo oranları.

6. Mordanlama ve boyama esnasında sıcaklık ve süre.

7. Kullanılan ipliğin içeriği, iplik numarası, büküm sıklığı, büküm şekli ve büküm yönü vb.

8. Kullanılan bitki veya böceğin miktarı, toplandığı bölge, kullanılan kısmı ve tanecik büyüklüğü.

Bu faktörler dikkate alındığında yaptığımız çalışma ile en iyi boyama reçetesi Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10: Önerilen Boyama reçetesi

BOYAMA REÇETESİ		
Mordanlam	Mordan Cinsi	Sitrik asit
	Mordan (%)	8
	Sıcaklık (^{0}C)	100
	Süre (dak)	60
	24 saat bekletme	
Boyama	Boya Cinsi	Altınotu
	Boya Bitkisi (%)	100
	Sıcaklık (^{0}C)	100
	Süre (dak)	60
	Renk	Açık kahve
	24 saat bekletme	

Üretim süreçlerinin, gerek miktar gerekse zaman bakımından doğru oluşturulması önemlidir. Ürün faktörleri olarak ele alınan; 1.Miktar, 2.Zaman, 3.Kalite ve 4.Maliyet bakımından süreçlerin iyileştirilmesi, doğal boyamanın ilk defada ve firesiz, doğru yapılarak zaman tasarrufuyla, maliyetinin düşürülmesi, ilk defada ve her defasında aynı kalitenin tutturulması için doğru reçetenin belirlenmesi, üretim yöneticileri tarafından önemlidir. Ayrıca denemede kullanılan ketene ait iplik özelliği her denemede standart olmasına dikkat edilmiştir. Doğal Boyama denemelerinde kullanılan su ise, şehir şebeke suyudur. Başlıca özellikleri: Renksiz, pH 7,5±0,2, Sertlik sıfır, özellikle demir ve mangan metal iyonları ile indirgeyen ve okside eden yabancı madde suda bulunmamaktadır. Suyun özelliği her denemede sabit olarak değerlendirilmiştir. Boyamacılar bu bilgileri unutmamalıdır.

"Bu çalışma Marmara Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimince Desteklenmiştir. Proje Numarası: FEN-C-DRP-030114-0010"

KAYNAKLAR

[1] (http://ayancuk.com/tarih/index.html)

[2](https://www.maximiles.com.tr/TR/seyahat-rehberi/seyahat-rehberidetaylari/Sayfalar/seyahatrehberidetaylari.aspx?listName=Tour%20Guide%20List&idElem=73&stepActual=tourGuideTab)

[3] http://sinopkoyleri.com/haber-151-ayancik-keteni.html (Alıntı tarihi: 04.Aralık 2015)

[4] Arlı,M., Söylemezoğlu.F., Erdoğan, Z., "Ayancık İlçesi'nde Keten El Dokumacılığı" 2000'li Yıllarda Türkiye'de Geleneksel Türk El Sanatlarının Sanatsal, Tasarımsal ve Ekonomik Boyutu Sempozyumu, 1999

[5] Türkmen, U., & Baş, M. (2009). Müzik Eğitimcilerinin Müzik Yetenek Sınavlarında Portfolyoların Uygulanabilirliğine Yönelik Tutumlarının Gri İlişkisel Analiz Tekniği Kullanarak Değerlendirilmesi, The First International Congress Of Educational Re, 1. Baskı (s. 187). Çanakkale.

[6] Kurt, G. (2008). *Gri İlişki Çözümlemesi ve Ridit Çözümlemesi Kullanılarak Üniversite Öğrencilerinin Çeşitli Kaygılarının Değerlendirilmesi*, Akademik Bakış, Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi, ISSN: 1694-528X, Sayı:14, Nisan, 2008, from http://www.akademikbakis.org/eskisite/14/ridit.htm

[7] Fairchild, M.D., Color Appearance Models, ISBN 0-201-63464-3, Addision Westley Longman, Inc., 1997

[8] ISO 105-C06 Test for Colour Fastness of Textiles-Colour Fastness to Washing.

[9] ISO A05 Textiles- Tests of colour fastness- Part A05: Instrumental assessment of change in colour for determination of grey scale rating.

[10] TS 1008 EN ISO 105-B02; Textiles- Tests for colour fastness- Part B02: Colour fastness to artificial light: Xenon arc fading test.

[11] Yılmaz, E., & Güngör, F. (2010). Gri İlişkisel Analiz Yöntemine Göre Farklı Sertliklerde Optimum Takım Tutucusunun Belirlenmesi (Ed), 2. Ulusal Tasarım İmalat ve Analiz Kongresi: 1. Baskı, Balıkesir.

[12] http://www.turkelhalilari.gov.tr/icerik/Dogal_Boyamacilik_recete.pdf (Alıntı Tarihi: 04.12.2015)